

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

fredag 23. juni 2017 kl. 08:00

i

Landbruksdirektoratet

Det ble gitt en orientering fra Landbruksdirektoratet om plan for lokalisering av statlige arbeidsplasser. Planen er vedlagt Meld. St. 18 (2016-2017) Berekraftige byar og sterke distrikt, der det står følgende:

«Landbruksforvaltningen (LMD): Regjeringen vil gjennomgå den samlede ansvarsdelingen i landbruksforvaltningen, på tvers av dagens forvaltningsnivå med sikte på forenklinger, bedre kontroll med offentlige tilskudd og en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom kommuner, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet. Utredningen skal være ferdig innen 1. juli 2017. Utredningen skal omfatte en vurdering av å lokalisere oppgaver eller enheter til ulike steder i landet, blant annet i Trøndelag. Det er i dag 194 og 30 ansatte ved Landbruksdirektoratet i henholdsvis Oslo og Alta. Den samlede arbeidsmengden til landbruksforvaltningen hos fylkesmennene utgjør om lag 300 årsverk.»

Møte ble hevet kl 09:30

Til stede:	Björg Tørresdal, Lars Petter Bartnes, Kristin Taraldsrud Hoff, Jan-Egil Pedersen, Anne Jødahl Skuterud, Sigrid Helland, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Trine Hasvang Vaag, Trond Reierstad, Vibeke Andersen og Ragnhild Bergset Elvestad (varamedlem for Arne Lofthus)
Forfall:	Arne Lofthus
Fra Landbruksdirektoratet:	Marit Jerven, Nina Strømnes Rodem, Elsebeth Hoel, Siv Heia Uldal, Bjørn Skjeppe, Lise Wirstad Dynna, Hege Heiberg og Ida Louise Bjønness

Saksliste

032/17	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	3
033/17	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	5
034/17	Orientering fra markedsregulator.....	7
035/17	Egg - Satser for markedsregulering 1. halvår 2017.....	9

036/17	Kjøtt - satser i markedsreguleringen for 2017.....	12
037/17	Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - fastsettelse av sats for 2. halvår 2017.....	17
038/17	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2017.....	19
039/17	Melk - Revidert budsjett for markedsreguleringen 2017 og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitemelk 2. halvår 2017.....	27
040/17	Omsetningsavgift for korn - forslag til maksimalsats for 2017/2018.....	33
041/17	Søknad om etablering av trekkrettighet for finansiering av markedsregulering av kjøtt.....	37
042/17	Kjøtt og egg - utskilling av Animalia til AS eid av Nortura og KLF.....	48
043/17	Omsetningsrådet - endret representasjon fra Norske Felleskjøp SA.....	56

Saksnr.: 032/17	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 17/29503-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter ble sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i den nye skyløsningen Jottacloud, jf. tidligere utsendt e-post. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Dagsorden I ble også sendt medlemmene per post.

Saksnr.: 033/17	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saksnr.: 17/29503-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 9. mai 2017 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Saksnr.: 034/17	Sektor: Kjøtt, egg, fjørfe, korn og melk	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saksnr.: 17/29503-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Anne Jødahl Skuterud
- Kjøtt, egg og fjørfekjøtt Trine Hasvang Vaag
- Melk Trond Reierstad

Presentasjonene er lagt ut på Jottacloud.

Saksnr.: 035/17	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Egg - Satser for markedsregulering 1. halvår 2017	Saksnr.: 17/27050-2

Beskrivelse

Nortura har foreslått satser for markedsregulerende tiltak for første halvår 2017. Landbruksdirektoratet anbefaling er i tråd med forslaget. Endringene av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012, §§ 2 og 3, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer §7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura SA av 15. mai 2017

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Det fastsettes følgende satser for markedsregulering av egg for 1. halvår 2017:

*Reguleringstiltak og
varegruppe*

Satser i øre per kg 1. halvår 2017

Kjølelagring per uke

Egg	6,8
Heleggpulver	9,0

Fryselagring per måned

Heleggmasse	17,7
Eggehvite	16,9

Egg - Satser for markedsregulering 1. halvår 2017

Generelle forutsetninger ved beregning av nye satser

I Norturas forslag til satser for markedsregulering i eggsektoren første halvår 2017 er det ikke langt opp til prinsipielle endringer i forutsetningene for satsene sammenlignet med de foregående periodene. Endring av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Prisgrunnlag

Prisgrunnlaget for egg er knyttet til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen. Ved beregning av satser er Nortura SAs engrospriser benyttet. Nortura har i satsberegningene for første halvår 2017 benyttet følgende engrospriser per kg:

Egg	kr 18,71	(18,51)
Heleggmasse	kr 36,04	(35,74)
Heleggpulver	kr 124,38	(122,98)
Eggehvite	kr 29,59	(29,29)

Priser for andre halvår 2016 i parentes.

Rente på mellomværende

Rente på mellomværende fastsettes av Landbruksdirektoratet per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. rente med tillegg på 0,40 prosent per år. Landbruksdirektoratet har fastsatt rentene for kapitalbinding i markedsreguleringen til å være 1,40 prosent per år for første halvår 2017. For andre halvår 2016 var rentesatsen på 1,47 prosent per år.

Lagringskostnader

Overskuddsegg lagres primært på fast lager hos Cooling Partner. I løpet av vinteren 2017 var det i noen uker nødvendig for Nortura å leie annet lager i tillegg. Dette til en høyere pris. Siden denne lagringen utgjorde en beskjeden andel av egglageret dette halvåret (seks prosent), mener Nortura det er naturlig å se bort fra ekstrakostnadene i beregning av lagringssats.

Håndteringskostnaden for egg er kr 37,00 per pall (samme som for andre halvår 2016) og fordeles på fire uker, fordi det forutsettes en gjennomsnittlig lagertid på fire uker. Det lagres ca. 630 kg på en pall. Lagerleien er kr 30,00 per pall per uke (kr 34,00 for andre halvår 2016).

Lagerleien gir følgende lagringskostnader per kg egg per uke:

Håndtering:	3 700 øre/ 4/ 630 kg	=	1,5 øre per kg per uke
Lagerleie:	3 000 øre/ 630 kg	=	4,7 øre per kg per uke
Lagerkostnader per kg per uke:		=	6,2 øre per kg per uke

Kostnaden er redusert med 0,7 øre per kg per uke sammenliknet med andre halvår 2016 på grunn av redusert kostnader for lagerleie.

Kjøle- og fryselagring

Satsene for lagring inkluderer dekning for renter, forsikring, svinn, lagerleie og håndtering.

Sammenlignet med satsene for kjølelagring i andre halvår 2016 er det foreslått en reduksjon på 0,6 øre per kg for egg og en reduksjon på 0,1 øre per kg for heleggpulver. For satsene for fryselagring er det også foreslått nedgang. En reduksjon på 0,2 øre per kg for heleggmasse og en reduksjon på 0,1 øre per kg eggehvite.

Nortura foreslår følgende satser:

Kjølelagring per uke

Egg	6,8 øre per kg (7,4 øre per kg)
Heleggpulver	9,0 øre per kg (9,1 øre per kg)

Fryselagring per måned

Heleggmasse	17,7 øre per kg (17,9 øre per kg)
Eggehvite	16,9 øre per kg (17,0 øre per kg)

Satser for andre halvår 2016 i parentes.

Landbruksdirektoratets vurdering

Grunnlag og beregning av foreslåtte satser er i tråd med tidligere praksis.

Landbruksdirektoratet tilrår at Norturas forslag vedtas som satser i markedsreguleringen for egg første halvår 2017.

Saksnr.: 036/17	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Kjøtt - satser i markedsreguleringen for 2017	Saksnr.: 17/27469-2

Beskrivelse

Nortura SA har foreslått satser for markedsregulerende tiltak for kjøtt for 2017. De foreslår å øke de fleste satsene noe. Unntaket er svinngodtgjørelsen som settes ned. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslaget.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 7-1.

Vedlegg

Brev fra Nortura, datert 16. mai 2017

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Det fastsettes følgende beløp og satser for markedsregulering i kjøttsektoren for 2017:

<i>Pallehold, 1. halvår 2017:</i>	241 500 kroner
<i>Innfrysing, rund vare</i>	
Innfrysing	63,3 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene	92,4 øre per kg
Emballering	61,6 øre per kg
Svinn 1,1 %	51,4 øre per kg
Sum	268,7 øre per kg
<i>Innfrysing, skåret vare</i>	
Håndteringskostnader ved fryseriene	92,4 øre per kg
Svinn 0,1 %	4,7 øre per kg
Sum	97,1 øre per kg
<i>Overføringer mellom fryselager</i>	
Håndteringskostnader ved fryseriene	92,4 øre per kg
<i>Fryselagring</i>	35,0 øre per kg
<i>Omsetning fryselagret vare</i>	37,0 øre per kg

Kjøtt - satser i markedsreguleringen for 2017

Nortura søker i brev av 16. mai 2017 om justering av satsene for markedsregulering av kjøtt for kalenderåret 2017.

Kompensasjon for pallehold

Omsetningsrådet vedtok i møte 15. juni 2015 (sak 44/15) at man heretter tar utgangspunkt i det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre siste årene, og runder opp til nærmeste tusen. Med de tre siste årene tolker man de tre siste foregående årene, slik praksisen også har vært tidligere.

På bakgrunn av tidligere søknader og vedlegg til Norturas saksfremstilling kan det settes opp følgende oversikt over bruken av paller:

År	2016	2015	2014	2013	2012
Antall paller	14 810	8 048	13 257	13 006	8 847

Nortura opplyser at høyeste reguleringslager våren 2017 var i uke 20, hvor det var 16 548 bisonpaller i bruk. Nortura har bedt om å få godtgjørelse for 17 000 paller i 2017, med henvisning til sak 44/15 i Omsetningsrådets møte 15. juni i 2015. Godtgjørelse 1. halvår 2017 blir, med utgangspunkt i en rente på 1,40 prosent, 273 700 kroner dersom man legger 17 000 paller til grunn.

Markedsregulator forutsetter at samme antall paller benyttes ved beregning av kapitalbinding i 2. halvår, med en eventuell endring av rentesats.

Lagringsgodtgjørelse

Markedsregulator foreslår at lagringsgodtgjørelsen økes med ett øre fra 2016 til 2017, noe som gir en lagringsgodtgjørelse på 35 øre per kg. Økningen skyldes, i følge Nortura, økning i prisen på elektrisk kraft.

Håndteringsgodtgjørelse

Håndteringsgodtgjørelsen skal dekke kostnader ved arbeid og administrasjon av reguleringslagret kjøtt. Dette omfatter transport mellom bil og fryselager, veiing av pallene ved innlegg og uttak og administrasjon (papir- og oppfølgingsarbeid inkl. lagertelling). Med utgangspunkt i markedsreguleringsbudsjettet, som bygger på Prognoseutvalgets prognose for 2017 og beregnet innfrysingsbehov for helt slakt, er det beregnet en gjennomsnittssats. På bakgrunn av dette søkes det om en godtgjørelse på 92,4 øre per kg. Dette er en økning på 0,5 øre per kg (0,5 prosent) i forhold til gjeldende sats. Fra 2015 til 2016 ble satsen økt med 1,9 øre per kg.

Innfrysningsgodtgjørelse

Innfrysningsgodtgjørelse gjelder bare for helt slakt og skal dekke nedlegging i pall, transport inn i innfrysingsrom, innfrysing og plassering på fryselager. Markedsregulator foreslår at innfrysningsgodtgjørelsen økes med 2,7 øre per kg (4,4 prosent) til 63,3 øre per kg. Fra 2015 til 2016 ble satsen økt med 7,5 øre per kg.

Sats for emballering

Emballeringsgodtgjørelsen, som bare gjelder for helt slakt, skal dekke innkjøpskostnader per "innfrysingsenhet" og arbeidskostnader knyttet til emballeringen. Godtgjørelsen synliggjøres som én sats, men utbetalingen til fryseriene differensieres, da kostnadene per kg varierer betydelig avhengig av dyreslag. Markedsregulator søker om en godtgjørelse på 61,6 øre per kg. Dette innebærer en økning på 2,5 øre per kg (4,2 prosent) i forhold til gjeldende sats. Fra 2015 til 2016 ble satsen økt med 10,1 øre per kg grunnet høyere andel

sau og lam på lager, sammenliknet med gris og storfe.

Svinngodtgjørelse

Markedsregulator foreslår at svinprosentene på lagrene videreføres med 1,1 % på helt slakt og 0,1 % på skåret vare. Svinngodtgjørelse per kg framkommer ved å benytte prosentsatsene på foregående års gjennomsnittspris per kg kjøtt på reguleringslager. Gjennomsnittsverdien på reguleringslageret i 2016 var på kr 46,73 per kg. Redusert gjennomsnittspris skyldes lavere andel småfe på lager enn i 2015 og lavere pris på sau og lam. Beregnet svinngodtgjørelse blir dermed følgende:

Helt slakt:	1,1 % av kr 46,73 per kg	= kr 0,514 per kg
Skåret/stykket kjøtt:	0,1 % av kr 46,73 per kg	= kr 0,047 per kg

Satsene er redusert med henholdsvis 9,1 øre per kg for helt slakt og 0,8 øre per kg for skåret/stykket kjøtt sammenliknet med foregående år. Fra 2015 til 2016 ble satsene økt med henholdsvis 15,4 og 1,4 øre per kg.

Omsetningsgodtgjørelse

Satsene skal dekke omsetningskostnadene som påløper varen ved klargjøring for salg til endelig kjøper, som salgskontakt mot kunden, fakturering og betalingsoppfølging. Aktuelle arbeidsoppgaver før varen kan selges er mottak fra fryselager, fjerning av emballasje og veiing av stykker.

Markedsregulator har kartlagt kostnadene for omsetning av fryselagret vare. Korrigert for endring i konsumprisindeksen øker satsen med 1,0 øre per kg i forhold til gjeldende sats. Gjennomsnittlig sats blir da 37 øre per kg for 2017. Fra 2015 til 2016 ble også satsen økt med 1,0 øre per kg.

Oversikt over satser og enhetspriser for markedsregulering av kjøtt i 2015 og 2016, samt Norturas forslag for 2017:

	2015	2016	2017
Innfrysing , rund vare (øre per kg)			
Innfrysing	53,1	60,6	63,3
Håndteringskostnader ved fryseriene	90,0	91,9	92,4
Emballering	49,0	59,1	61,6
Svinn 1,1 %	45,1	60,5	51,4
Sum	237,2	272,1	268,7
Innfrysing skåret vare (øre per kg)			
Håndteringskostnader ved fryseriene	90,0	91,9	92,4
Svinn 0,1 %	4,1	5,5	4,7
Sum	94,1	97,4	97,1
Overføring mellom fryselager (øre per kg)			
Håndteringskostnader ved fryseriene	90,0	91,9	92,4
Fryselagring			
Fryselagring (øre per kg)	34,0	34,0	35,0
Rente per 1. halvår (%)	1,85	1,44	1,40
Rente per 2. halvår (%)	1,54	---	---
Pallehold per 1. halvår (kr)	220 150	231 840	241 500
Pallehold per 2. halvår (kr)	183 260	---	---
Omsetning fryselagret vare (øre per kg)			
Gjennomsnitt hele landet	35,0	36,0	37,0

Landbruksdirektoratets vurdering

Markedsregulatorens forslag bygger i hovedsak på tidligere vedtatte beregningsprinsipper. De fleste satsene i markedsreguleringen er foreslått økt. Unntaket er svinngodtgjørelsen. Begrunnelsen er lavere andel småfe på lager i 2016 sammenliknet med 2015, og lavere pris på sau og lam.

Kompensasjon for pallehold har tradisjonelt vært basert på høyeste antall paller på reguleringslager de tre foregående årene. Nortura søker i år som i fjor om å medregne bruk av paller også i halvåret det søkes for, og rapporterer 2015, 2016 og 2017 som grunnlag. Det vil medføre at 17 000 paller legges til grunn, basert på antall paller i bruk per uke 20/2017 som det høyeste siste tre årene, istedenfor 15 000 paller, som var det høyeste forbruket av paller de tre foregående kalenderårene. Som Nortura refererer til ble det i møte i Omsetningsrådet 15. juni 2015, i sak 44/15, vedtatt at man tar utgangspunkt i det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre siste årene, og runder opp til nærmeste tusen. Dette mener Landbruksdirektoratet er å forstå som kalenderår, slik at antall paller i bruk i 2017 ikke kan legges til grunn for satsen for pallehold i 2017. Det er også slik det har vært

praktisert. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at 15 000 paller legges til grunn for beregningen av denne satsen for 2017, da høyeste antall paller de tre siste foregående årene er 14 810 paller i 2016. Satsen for pallepanten er lik palleverdien. Denne ble 31. desember 2015 endret til 2 300 kroner, og tilsvarer pris på kjøp av paller. Pallegodtgjørelsen for 1. halvår 2017 blir etter dette, med utgangspunkt i en rente på 1,40 prosent, 241 500 kroner.

Ut over dette har Landbruksdirektoratet ingen merknader og anbefaler at satsene vedtas.

Saksnr.: 037/17	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - fastsettelse av sats for 2. halvår 2017	Saksnr.: 16/61102-16

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 01.07.2013. Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon. Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2017 settes til kr 9,26 per kg hvite.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg §2-4, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura 24. mai 2017 (unntatt offentlighet)

Brev fra DAVA Foods Norway AS 27. april 2017 (unntatt offentlighet)

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2017 fastsettes til kr 9,26 per kg hvite.

Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - fastsettelse av sats for 2. halvår 2017

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon for skilleproduksjon av egg ble etablert med virkning fra 01.07.2013. Omsetningsrådet skal halvårlig og forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleproduksjon av egg. Satsen for andre halvår 2017 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19.02.2014, sak 05/14.

Før 2016 hadde ordningen kun Nortura SA som søker. I mai 2016 ble DAVA Foods Norway AS (tidligere Eggprodukter AS) godkjent som skillevirksomhet og har sendt inn sine produksjonsprognoser for andre halvår 2017.

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Behovet for skallegg til skilling er derfor beregnet utfra skillekalkylen med 29 prosent plomme og 52 prosent hvite. Hviten blir forsøkt solgt til ulike markeder i Norge, og den resterende hviten blir eksportert. Generelt produseres mer plomme for salg til majones og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for skallegg for andre halvår 2017 er satt til kr 19,20 per kg. Dette er en økning av prisen på 40 øre i forhold til gjeldende planlagte gjennomsnittlig engrospris.

Sats for andre halvår 2017

Satsen for andre halvår 2017 beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår, og Landbruksdirektoratets vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands.

Det er for 2. halvår 2017 to aktørers salgsprognoser, Nortura og DAVA Foods Norway, som ligger til grunn for Landbruksdirektoratets vurdering og forslag til sats for priskompensasjon av eggehvite. For andre halvår 2017 er samlet salg av eggehvite anslått til 891 tonn, hvorav 275 tonn i det norske markedet.

Landbruksdirektoratet har ut fra antatt salgsverdi av skilleprodukter og kostnadene på skalleggene inkludert knekking/skilling, beregnet en sats for priskompensasjon ved salg av hvite til kr 9,26 per kg for andre halvår 2017. Satsen for første halvår 2017 var kr 8,97 per kg hvite.

Landbruksdirektoratets vurdering

Oppgaven fra Nortura SA og DAVA Foods Norway AS over skillevirksomhet andre halvår 2017 er basert på deres prognoserte salg og -priser. Landbruksdirektoratet har vurdert de prisene som er satt for de ulike produktene i kalkylen og har ikke vesentlige merknader til disse. I oppgavene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og disse er derfor ikke lagt ved innstillingen.

Med få reguleringstiltak bidrar tiltaket til å sikre en avsetningskanal for egg som bidrar til at det kan opprettholdes et tilbud om norske egg til konsum gjennom hele året.

Etter gjennomgang og vurdering av innkomne data, foreslår Landbruksdirektoratet at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2017 fastsettes til kr 9,26 per kg hvite.

Saksnr.: 038/17	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2017	Saksnr.: 16/61443-9

Beskrivelse

Nortura har fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg for andre halvår 2017. Nortura foreslår ingen endring i maksimalsatsene. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Nortura. Satsene fastsettes av Omsetningsrådet (OR) innenfor maksimalsatser fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Gjeldende maksimalsatser er kr 1,50 per kg for storfe, kr 2,50 per kg for svin, og kr 3,50 per kg for sau/lam.

Sammenlignet med satsen Omsetningsrådet fastsatte 14. desember 2016 for 1. halvår 2017, innebærer forslaget en økning i satsene for sau og lam. For egg og de øvrige dyreslagene foreslås det ingen endring i satsene.

Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslagene.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Vedlegg

Brev fra Nortura, datert 22. mai 2017

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Endringer i satsene for omsetningsavgift for kjøtt av sau og lam andre halvår 2017 fastsettes som følger:

Fra 3. juli 2017: kr 2,50 per kg

Fra 18. september 2017: kr 3,50 per kg

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2017

I møte 9. desember 2016 ble det gjort følgende vedtak i OR:

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt fra 02.01.2017 fastsettes til:

Egg, kr 0,50 per kg
Kjøtt av kylling, kr 0,28 per kg
Kjøtt av kalkun, kr 0,28 per kg
2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsene for omsetningsavgiften på kjøtt for 2017 fastsettes til kr 1,50 per kg for storfe, kr 2,50 per kg for gris og kr 3,50 per kg for sau/lam.
3. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2, fastsettes satsene for omsetningsavgift for kjøtt for 2017 som følger:

For kjøtt av storfe:
Fra 02.01.2017 kr 0,80 per kg
Fra 20.03.2017 kr 0,30 per kg
Fra 02.10.2017 kr 0,80 per kg

For kjøtt av svin:
Fra 02.01.2017 kr 1,50 per kg

For kjøtt av sau/lam:
Fra 02.01.2017 kr 2,50 per kg
Fra 06.02.2017 kr 2,00 per kg
Fra 18.09.2017 kr 3,00 per kg

For kjøtt av purke/råne:
Fra 02.01.2017 kr 0,50 per kg

Purke og råne er ikke reguleringsvare, og skal kun ha en sats som dekker kostnader knyttet til opplysning og faglige tiltak.

I brev datert 22. mai 2017 foreslår Nortura en økning i satsen for sau og lam, mens de øvrige satsene ikke foreslås endret. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Nortura 22. mai 2017.

Det er Bransjestyret som foreslår satser for kylling og kalkun. Det er ikke kommet forslag om endringer i satsene for disse.

Markedsbilde 2017

Siste prognose for totalmarkedet ble utarbeidet i mai. For gris ble det i prognosen forutsatt videreføring av dagens prisnivå og vanlig prisløype for andre halvår 2017. For storfe, lam og egg ble det i prognosen lagt opp til at gjennomsnittlig engrospris fra første halvår 2017 videreføres. Nortura omtale av endringer siden budsjettbehandlingen i desember 2016 er gjengitt i det etterfølgende.

Egg

Før tiltak er det, i følge Norturas prognoser, et overskudd på 650 tonn i året 2017. Det forutsettes inntak av EU-kvoten på 290 tonn. Overskuddet er prognosert i

sommermånedene, og det er allerede bestemt førtidsslakting i sommer. Omsetningsrådet har vedtatt en ramme på inntil 500 tonn for tiltaket. Det prognoseres med en økning i tilførslene på nærmere tre prosent før førtidsslakting, mens engrossalget forventes å øke med 0,8 prosent fra 2016.

Storfe

Nortura prognoserer med fortsatt underdekning på storfe i 2017. Tilførslene forventes å gå opp med om lag 2 000 tonn – tilsvarende 2,5 prosent fra 2016. Samtidig prognoserer de med en nedgang i engrossalget på to prosent. Med en kvoteimport på 7 570 tonn gir dette en underdekning og importbehov, i tillegg til kvotene, på om lag 11 400 tonn året under ett.

Det regnes med en ytterligere økning av mordyrbestanden i løpet av året grunnet forventet fortsatt økning i antall ammekyr. Antall storfe til slakt prognoseres å øke med nesten 6 000 dyr og det ventes en økning i slaktevektene på okse med fire til fem kg fra 2016.

Den prognoserte importen innenfor importkvoter på 7 570 tonn inkluderer import fra SACU på 4 921 tonn, WTO-kvotepå 1 084 tonn, GSP kvote på 665 tonn biffer og fileter (omregnet m/ben) og 900 tonn fra EU.

Sau/lam

Nortura prognoserer med en økning i tilførslene av sau og lam på 2,8 prosent, mens engrossalget forventes å øke med om lag fem prosent i 2017. Det er estimert en økning i bestanden av sau og lam per 1. juni 2017 på om lag én prosent sammenlignet med samme tidspunkt i fjor. Slaktevektene på lam er i prognosen forutsatt som gjennomsnittet de siste årene, noe som gir et par hektogram høyere vekt enn i 2016. I prognosen for året er det i balansen inkludert inntak av kvoteimport på 1 000 tonn. Til sammen gir dette et overskudd på 1 200 tonn for 2017. Reguleringslageret ved inngangen til året var på 3 200 tonn.

Gris

Nortura forventer om lag uendrede tilførsler av gris. Nedgang i bedekningene oppveies av forventet økt effektivitet på grunn av bedre dyremateriale.

Engrossalget prognoseres å øke med 0,5 prosent fra 2016. Med en import på 1 500 tonn, prognoseres det med et overskudd på om lag 900 tonn. Importen inkluderer 750 tonn med spekk, 150 tonn fra WTO (av kvote på 1 381 tonn) og 600 tonn fra EU.

Lager – kjøtt

Ved inngangen til 2017 var det 2 213 tonn lam og 995 tonn sau på reguleringslager, til sammen 3 208 tonn. Lageret har minnet til i underkant av 2 700 tonn pr. 8. mai. Lageret av hel gris har økt fra 50 tonn ved starten på året til vel 1 200 tonn pr. 8. mai.

Uttak fra reguleringslager av skåret gris til eksport har pågått siden starten på året. Nortura budsjetterer med sesongmessig innfrysning av storfe og lam.

Kostnader og finansiering av markedsreguleringen i 2017

Egg

Fondet for omsetningsavgift egg var ved årsskiftet 54 mill. kroner. Ved beregning av omsetningsavgift for 2017 ble det forutsatt et utgående fond for omsetningsavgift egg ville bli ca. 48 mill. kroner. Forskjellen skyldes at inngangen av midler i 2016 ble ca. to mill. kroner høyere og reguleringskostnadene ca. fire mill. lavere enn anslått. Lavere kostnader omfatter lagringsgodtgjørelse, priskompensasjon for skilleprodukter og midler til spesialmarkeder.

Kjøtt

Regnskapet viser at reserven av markedsreguleringsmidler for kjøtt ved inngangen til 2017 er på 214 mill. kroner. Det betyr at fondet i løpet av 2016 ble redusert med 66 mill. kroner, da reserven ved inngangen av året var om lag 280 mill. kroner. Det innebærer at fondets størrelse i løpet av 2016 ble redusert til et lavere nivå enn det som er ønsket størrelse.

Med bakgrunn i oppdatert markedsprognose, budsjetterer Nortura nå med en reguleringskostnad på kjøtt i 2017 på ca. 149 mill. kroner. Dette er 13 mill. kroner mer enn budsjettet høsten 2016.

De vesentligste årsaken til økningen i reguleringskostnadene er at satsene for frysefradrag på sau og lam er økt vesentlig. Nortura viser til vedtak i Omsetningsrådets møte 1. februar 2017 hvor det ble åpnet for at frysefradraget på sau og lam slaktet før 1. juli 2016 kunne være på inntil 30 prosent av engrospris.

Tabellen viser revidert oversikt reguleringskostnader for 2017

	Rev. budsjett mai 2017 (mill. kroner)	Opprinnelig budsjett (mill. kroner)
Innfrysing/svinn	14	12
Lagerkostnader	28	29
Oms. Godtgj./frakter/frysefradrag	54	36
Adm./pallehold	13	13
Reguleringseksport	40	46
Totalt	149	136

Kostnadene på 149 mill. kroner fordeler seg med anslagsvis åtte mill. kroner på storfe/kalv, 66 mill. kroner på sau/lam og 75 mill. kroner på gris. Alle kostnader knyttet til reguleringseksport tilhører gris. For gris betyr dette en reduksjon på fire mill. kroner i forhold til budsjett høsten 2016, mens det for sau/lam er en økning på 16 mill. kroner. Det er ingen vesentlig endring for storfe.

Budsjettet for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er uendret med 124 mill. kroner. Dette inkluderer midler til Nyt Norge og markedsføring av økologisk landbruk i regi av Matmerk.

Tabellen viser behov for omsetningsavgiftsmidler for 2017

Aktivitet	Beløp (mill. kroner)
Reguleringskostnader	149
+ Faglige tiltak	124
+ Sekretariat, direktoratet	3
= Sum behov for midler	276
- Renteinntekter fond	3
Totalt behov for midler 2017	273

Norturas forslag til satser for omsetningsavgift andre halvår 2017

Egg

Budsjettet for 2017 inneholdt i utgangspunktet ikke førtidsslakting, men det er nå vedtatt gjennomføring av førtidsslakting i sommer tilsvarende en kostnad opp mot fire mill. kroner. Opprinnelig budsjett for 2017 innebar en reduksjon i fondet på elleve mill. kroner,

men med kostnader til førtidsslakting reduseres fondet med 15 mill. kroner i løpet av 2017. Utgående fond for 2017 beregnes, ifølge Nortura, til 38 mill. kroner med en videreføring av en omsetningsavgift på kr 0,50 pr. kg egg.

Kostnader med markedsregulering av egg i et balansert marked er ca. 50 mill. kroner, og det finansieres med en omsetningsavgift på kr 0,70 pr. kg. Selv om et fond på 38 mill. kroner er unødvendig høyt, mener Nortura at det likevel ikke er naturlig å redusere gjeldende omsetningsavgift på kr 0,50 pr. kg. egg. Med denne avgiften reduseres fondet med 15 mill. kroner i år, og en videreføring utsetter behovet for en ny økt avgift. En mest mulig stabil omsetningsavgift synes gunstig.

I tillegg bør det legges vekt på at markedsbalansen for egg er skjør, og det er mange forhold som ifølge Nortura kan påvirke den. Behov for omlegging av driftsform og markedets reaksjon kan fort forrykke den gode markedsbalansen det nå er for egg. Flere ganger har det raskt blitt behov for midler fra fondet for omsetningsavgift for egg.

Tabellen under viser justert budsjett for 2017 med den foreslåtte satsen, samt regnskap for de foregående årene.

Tabellen viser budsjettopplysninger på egg. Alle tall i hele tusen

	Regnskap				Revidert budsjett
	2013	2014	2015	2016	2017
Pristap / gevinst	508	-170	225	-26	
Supplering, lagring	2 002	1 272	1 831	378	2 000
Eksport heleggpulver	7 658				
Eksport hvite	8 978				
Spesialmarkeder	4 459	4 846	3 060	3 192	4 000
Førtidsslakting	10 064	7 800	16 457	7 534	4 000
Priskompensasjon	6 353	13 739	13 814	12 886	15 000
Adm.	4 075	4 155	4 199	4 164	4 400
Korrigeringsrenter	-14		169		0
Overskuddsegg til før	14 409		6 098		0
Sum avsetningstiltak	58 492	31 642	45 853	28 128	29 400
Faglige tiltak	3 630	4 099	3 692	4 084	4 110
Ekstrabevilgning			700	700	700
OEK	7 571	7 756	7 821	12 800	12 800
Adm. Oms.r.	2 666	2 720	2 788	2 864	3 000
Økologisk	100	100	100	100	100
Nyt Norge	320	240	200	200	200
Totalt behov	72 779	46 557	61 154	48 876	50 310
Fond 1/1	36 450	15 836	34 576	38 831	54 217
Inngang	51 415	64 491	64 076	63 256	34 500
Renter	750	467	634	306	400
Sum	88 615	80 794	99 286	102 393	89 117
Forbruk	72 779	46 217	60 455	48 176	50 310
Fond 31/12	15 836	34 577	38 831	54 217	38 807
Endring	-20 614	18 741	4 255	15 386	-15 410

Kjøtt

I budsjettet fra høsten 2016 ble det lagt opp til at fondet skulle være på 233 mill. kroner ved utgangen av 2017. Beregninger Nortura har gjort nå viser at med de satsene som ble vedtatt i desembermøtet vil fondet ved utgangen av 2017 være på kun 213 mill. kroner.

Med bakgrunn i kostnadsbilder for inneværende år foreslår Nortura satser for omsetningsavgiften i andre halvår 2017. Forslaget innebærer økt sats for sau og lam, i tråd med økte kostnader for dette dyreslaget. Det forventes ikke vesentlige endringer i kostnadene for gris og storfe, og derfor foreslås satsene videreført.

Tabellen viser Norturas forslag til justerte satser for omsetningsavgift andre halvår 2017. Satser vedtatt høsten 2016 står i parentes. Alle tall i kroner per kg.

	02.01.2017	06.02.2017	20.03.2017	03.07.2017	18.09.2017	02.10.2017
Storfe/kalv	0,80		0,30			0,80
Sau/lam	2,50	2,00		2,50 (2,00)	3,50 (3,00)	
Svinekjøtt	1,50					
Purke/råne	0,50					

Videre beskriver Nortura situasjonen på kjøtt slik:

«Forslaget beregnes å gi en underdekning i budsjettet for storfe med 10 mill. kroner, underdekning for sau/lam på 8 mill. kroner, mens det er overdekning i budsjettet for gris på 30 mill. kroner. Det gir en god balanse for alle dyreslagene når en ser det over flere år.

Til sammen gir det en overdekning i budsjettet på 10 mill. kroner. Utgående reserve i fondet beregnes til 224 mill. kroner for 2017.» Målsetningen er å få fondet opp i 250 mill. kroner innen utgangen av 2018, ifølge uttalelser fra Nortura.

Tabellen viser justert budsjett for kjøtt for 2017 basert på foreslåtte satser, inkludert regnskap for de foregående årene. Alle tall i hele tusen

Budsjett - kjøtt

		Regnskap				Revidert budsjett
		2013	2014	2015	2016	2017
Fond 01.01		219 666	194 926	248 652	280 410	214 000
Omsetningsavgift		303 856	311 871	179 454	172 274	283 000
Renteinntang fondet		5 834	4 919	4 482	4 412	3 000
Annet		3 203	501	473	1 369	
Sum inntekter		312 893	317 291	184 409	178 055	286 000
Administrasjon org.	Eget vedtak	11 885	12 430	12 400	12 527	13 000
Markedsregulering		189 449	120 615	14 167	107 389	136 000
Faglig tiltak/opplysning	Eget vedtak	133 429	127 621	123 218	121 633	124 000
Sekretariatet (adm)	Eget vedtak	2 818	2 900	2 865	2 868	3 000
Annet						
Sum utgifter		337 581	263 566	152 650	244 417	276 000
Fondsending		-24 688	53 725	31 759	-66 362	10 000
Fond 31.12		194 978	248 651	280 411	214 048	224 000

Landbruksdirektoratets vurdering

Egg

Dersom man gjennomfører førtidsslakting tilsvarende en kostnad opp mot fire mill. kroner reduseres fondet, ifølge Nortura, med 15 mill. kroner i løpet av 2017. Utgående fond for 2017 beregnes, ifølge Nortura, til 38 mill. kroner med en videreføring av en omsetningsavgift på kr 0,50 pr. kg egg. I sak 69/15 ble det vurdert at ønsket fondsstørrelse

på egg er 30 mill. kroner. Nortura foreslår likevel ikke å redusere gjeldende omsetningsavgift da en videreføring utsetter behovet for en ny økt avgift. Landbruksdirektoratet støtter denne vurderingen da en mest mulig stabil omsetningsavgift synes gunstig.

Kjøtt

Ønsket fondsstørrelse på kjøtt ble, i henhold til sak 69/15, vurdert til 250 mill. kroner. Ved inngangen til 2017 var fondsstørrelsen 214 mill. kroner. I opprinnelig budsjett var estimert størrelse på fondet 227 mill. kroner, mens estimatet i revidert budsjett er redusert til 224 mill. kroner.

Nortura foreslår å øke omsetningsavgiften på sau og lam med bakgrunn i økte kostnader grunnet økt frysefradrag. For de andre dyreslagene foreslår Nortura ingen endringer da det ikke forventes vesentlige endringer i kostnadene for gris og storfe. I følge Nortura beregnes forslaget å gi en underdekning i budsjettet for storfe med 10 mill. kroner, underdekning for sau/lam på 8 mill. kroner, mens det er overdekning i budsjettet for gris på 30 mill. kroner. De mener at dette gir en god balanse for alle dyreslagene når en ser det over flere år.

Landbruksdirektoratet støtter vurderingen som Nortura har gjort, til tross for at det gir en utgående fondsstørrelse som er lavere enn ønskelig. Direktoratet legger til grunn at fondet i løpet av 2018 bygges opp til 250 mill. kroner, i tråd med Norturas uttalelser i brev av 22. mai 2017, vurderingen av fondsstørrelse i sak 69/15 og sak om trekkrettighet i dagens møte.

Saksnr.: 039/17	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Melk - Revidert budsjett for markedsreguleringen 2017 og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitemelk 2. halvår 2017	Saksnr.: 16/61830-15

Beskrivelse

På bakgrunn av revidert budsjett for markedsreguleringen i 2017 foreslår Tine at omsetningsavgiften for 2. halvår 2017 reduseres med 1 øre per liter og fastsettes til 5 øre per liter ku- og geitemelk. Tines forslag er behandlet av Tines styre. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Lov av 1936-10-07 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, § 5.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine datert 29. mai 2017.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 5 øre per liter fra 1. juli 2017.

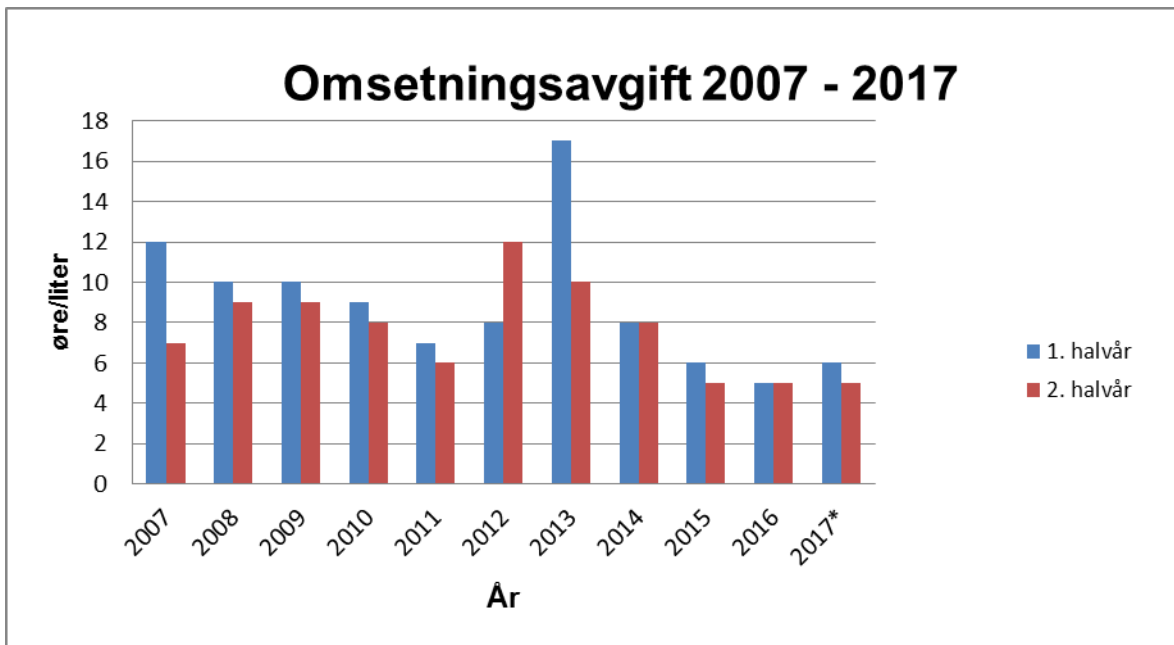
Melk - Revidert budsjett for markedsreguleringen 2017 og forslag til omsetningsavgift på ku- og geitemelk 2. halvår 2017

I henhold til lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja omsetnaden av jordbruksvarer § 5 kan det pålegges avgift på omsetning av melk. Det er markedsregulator som foreslår nivå på omsetningsavgiften, avgiften fastsettes forskuddsvis.

I brev av 29. mai 2017 fremmer Tine forslag om å redusere omsetningsavgiften for ku- og geitemelk med 1 øre per liter fra 1. juli 2017, til 5 øre per liter. Tines forslag baserer seg på deres reviderte budsjett for markedsregulering og omsetningsavgift for andre halvår 2017, med endringer i både inntektene og kostnadene i forhold til gjeldende budsjett for 2017, som ble behandlet i Omsetningsrådet 9. desember 2016 sak 98. I tillegg viser regnskapet for 2016 et fond per 31.12. på 111,9 mill. kroner mot budsjettet 100,0 mill. kroner, altså et avvik på 11,9 mill. kroner. Styret i Tine har behandlet saken.

Utviklingen i omsetningsavgiften for melk

Figuren viser utviklingen i omsetningsavgiften fra 2007 til 2017, gitt at forslaget til omsetningsavgift vedtas.

* Omsetningsavgift for 2. halvår 2017 er Tines forslag til avgift.

Tabellen under viser en sammenstilling av regnskapstall for 2016, opprinnelig budsjett og revidert budsjett for 2017. Opprinnelig budsjett viser tall og forutsetninger fra vedtakene i møte i Omsetningsrådet 9. desember 2016. Revidert budsjett er Tines forslag fra 29. mai.

Melk	Regnskap 2016	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
Fond 01.01	152 878	100 000	111 936
Omsetningsavgift	77 330	93 000	84 000
Overprod. avgift	65 717	45 000	60 000
Renter	910	1 000	1 000
Overføring fra kvoteordningen			10 000
Sum inntekter	143 957	139 000	155 000
Markedsregulering	119 532	122 000	111 000
Faglige tiltak	9 742	10 542	10 542
Opplysning	29 145	29 929	29 929
Fagsystem melk			
Administrasjon	10 086	9 400	9 400
Renter	-88		
Adm. kvoteordning	10 182	10 400	10 400
Adm. Omsetningsrådet	3 260	3 600	3 600
KSL Matmerk - Ny merkeordning/Nyt Norge	2 000	1 600	1 600
KSL Matmerk - Økologi/Nyt Norge	999	1 000	1 000
Finansiering av statlig oppkjøp av kvote		300	300
Klagenemda og bankbebyrer	42		
Sum utgifter	184 899	188 771	177 771
Fondsending	-40 943	-49 771	-22 771
Fond 31.12	111 936	50 229	89 165
Omsetningsavgift 1. halvår, øre/liter	5	6	6
Omsetningsavgift 2. halvår, øre/liter	5	6	5

Postene – endringer fra opprinnelig budsjett 2017

Tine forventet i opprinnelig budsjett at melkeleveransen for 2017 ville være 1 522 mill. liter kumelk og 20,5 mill. liter geitemelk. På bakgrunn av resultatet i kvoteforhandlingene har markedsregulatoras siste markedsprognose, som ligger til grunn for justert budsjett, et anslag for 2017 på 1 502 mill. liter kumelk og 19,5 mill. liter geitemelk. Dette gir 20,5 mill. liter mindre melk enn det som ble lagt til grunn i det opprinnelige budsjettet.

Inntekter

I gjeldende budsjett for omsetningsavgiften for 2017, som ble behandlet av OR 9. desember 2016, ble det forutsatt totale inntekter på 139 mill. kroner. I forslag til revidert budsjett er de totale inntektene økt med 16 mill. kroner. Dette skyldes i første rekke at overproduksjonsavgiften er justert opp med 15 mill. kroner. Samtidig fikk fondet overført 10 mill. kroner fra kvoteordningen for melk i mai 2017. Tine forventer imidlertid en reduksjon i innbetalt omsetningsavgift på 9 mill. kroner som følge av forslag om redusert sats og redusert volum.

Overproduksjonsavgiften ble økt med 0,60 kr/l, til 4,80 kr/l, med virkning fra 1. januar 2017. For regnskapsåret 2016 ble overproduksjonsavgiften på 66 mill. kroner, som var 10 mill. kroner høyere enn forutsatt i desember 2016. Samtidig er totalleveransene av melk redusert med 20,5 mill. liter siden desember i fjor. Tine legger til grunn at økt avgift vil gi en reduksjon i mengde produsert over kvote. Tine legger til grunn en reduksjon på 20 prosent fra 2016. Dette gir en overproduksjonsavgift på 60 mill. kroner i 2017.

Kostnader

I budsjettet for 2017 var totale kostnader på 188,8 mill. kroner, hvorav kostnader til reguleringstiltak inkludert administrasjon utgjorde 131,4 mill. kroner. Kostnader til øvrige tiltak, herunder opplysningsvirksomhet og faglige tiltak, samt administrasjon av Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet, utgjorde 57,4 mill. kroner.

Tine foreslår i brev av 29. mai 2017 et justert budsjett for 2017 med totale kostnader på 178 mill. kroner fordelt med 120,4 mill. kroner på reguleringstiltak inkludert administrasjon og 57,4 mill. kroner på andre tiltak, herunder opplysningsvirksomhet og faglige tiltak, samt administrasjon av Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet. Kostnadene til reguleringstiltak reduseres dermed med 11 mill. kroner i forhold til forutsetningene i ORs vedtak 9. desember 2016.

Hovedårsaken til reduserte kostnader er lavere kostnader til reguleringseksport og reduserte kostnader til geitemelk til fôr. Kostnadene til reguleringseksport av smør er nå estimert til 9 mill. kroner mot 16 mill. kroner i desember. Årsaken til denne reduksjonen er økte internasjonale priser på smør, som gir redusert sats for utbetaling av eksportstøtte. Kostnadene til salg av geitemelk til fôr reduseres som en følge av at volumet reduseres med 1 mill. liter i oppdatert prognose. Innenfor de andre tiltakene forventes det mindre endringer.

Fondets størrelse

Fondet for omsetningsavgift for melk er ifølge regnskapet for 2016 på 111,9 mill. kroner per 31.12.2016, hvilket er 11,9 mill. kroner høyere enn forutsatt i opprinnelig budsjett. Dette tallet legges nå til grunn som inngående fond per 1. januar 2017 i revidert budsjett for 2017. Årsaken til at fondet ble større enn forventet er i første rekke høyere inntekter fra overproduksjonsavgiften enn forventet.

Det reviderte budsjettet for 2017 viser at en omsetningsavgift på 6 øre per liter i 1. halvår og 5 øre per liter i 2. halvår 2017, vil gi et fond per 31. desember 2017 på om lag 90 mill. kroner, gitt budsjetterte inntekter og kostnader. Dette er om lag 40 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett for 2017 og 22 mill. kroner lavere enn fondets størrelse per 1. januar 2017.

Tine kommenterer at de har registrert at det i Statens tilbud i årets jordbruksforhandlinger ligger inne forslag om oppkjøp av kvoter for ku- og geitemelk. Kostnader til dette er ikke med i Tines reviderte budsjett. Tine skriver imidlertid at det med utgangspunkt i fondets størrelse vil være rom for dekke kostnadene ved oppkjøp av kvoter ved kvotesalg høsten 2017.

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet har tidligere lagt til grunn at likviditeten i fondet som minimum må være tilstrekkelig til å dekke to månedlige utbetalinger. I møte i Omsetningsrådet 20.10.2015 (sak 69/15) gjorde rådet en vurdering av prinsipper for fastsetting av omsetningsavgift, herunder størrelse på de ulike fondene. Konklusjonen når det gjaldt fondet for melk var at dette fondet bør være på ca. 50 mill. kroner eller 3 -4 måneders forbruk. Det ble også

konkludert med at nedbyggingen av fondet burde skje over et par år. Tines forslag innebærer at fondet er høyere enn 50 mill. kroner ved utgangen av 2017, og at fondet bygges ned med 22 mill. kroner i 2017. Landbruksdirektoratet mener dette er i tråd med prinsipper for fastsetting av omsetningsavgift, herunder fondets størrelse.

I møte i Omsetningsrådet 21. juni 2016 sak 49/16 orienterte Landbruksdirektoratet rådet om at det er behov for et nytt fagsystem for kvoteordningen for melk. Landbruksdirektoratet informerte markedsregulator i et møte 23. mai om forventede kostnader og fremdriftsplan, slik at markedsregulator kunne se dette i sammenheng med forslag om omsetningsavgift. Estimerte kostnader til nytt fagsystem er nå på om lag 44 mill. kroner. Det er planlagt at arbeidet med nytt fagsystem skjer i perioden fra 1. mars 2018 til 1. mai 2020. Utgifter til dette arbeidet vil dermed ikke belaste regnskapet for 2017.

Direktoratet ba i møtet med Tine 23. mai om en vurdering av om den informasjonen som ble fremlagt vil påvirke forslag om omsetningsavgift i 2. halvår 2017. Tine har svart at «Det nevnte prosjektet var informasjon som ikke var forelagt konsernstyret ifm. deres behandling av revidert estimat 2017 og oms.avg. 2 halvår. Resultatet fra behandlingen av saken i OR vil ikke få virkning før tidligst i 2018. Oms.avg. vil, som alltid, måtte reguleres i forhold til fondets størrelse og budsjetterte kostnader og -inntekter.»

Revidert budsjett for 2017 innebærer at fondet for omsetningsavgift for melk er om lag 40 mill. kroner høyere enn det Omsetningsrådet la til grunn i møte 20.10.2015. Landbruksdirektoratet mener derfor ikke det er nødvendig å bygge opp fondet ytterligere i 2017 for å ta høyde for kostnader som eventuelt vil påløpe til nytt fagsystem i årene 2018-2020.

I Prop 141 S om Jordbruksoppgjøret 2016 ligger det et forslag om en oppkjøpsordning for geitemelkkvoter. Det foreslås å heve prisen på geitemelkkvote fra 2,50 kr per liter til 12 kr per liter, og 15 kr per liter for de produsentene som ligger utenfor satsningsområdet for geitemelk. Ordningen er avgrenset til to år, 2017 og 2018. Det skal kjøpes i størrelsesorden 1,4 mill. liter geitemelk. Dette vil koste om lag 17 mill. kroner. Sammenlignet med antall selgere de siste årene er det lite sannsynlig at det blir solgt 1,4 mill. liter geitemelk til staten i år. Landbruksdirektoratet forventer imidlertid en økning i kostnadene ved oppkjøp av geitemelkkvote i omsetningsrunden høsten 2017. I omsetningsrunden 2016 ble det kjøpt opp om lag 59 000 liter geitemelkkvote. Prisen var på kr 2,50 per liter og kostnaden i underkant av 150 000 kroner.

I samme proposisjon, og under henvisning til Meld. St. 11 (2016-2017) Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon (jordbruksmeldingen) samt kvotedrøftingene høsten 2016 hvor forholdstallet for kumelk i 2017 ble satt til 0,98, foreslås det å inndra kumelkkvote som selges til staten. Dette er relatert til utfasing av eksportstøtte til ost. I omsetningsrunden 2016 utbetalte staten 12,8 mill. kroner for oppkjøp av 5,1 mill. liter kumelkkvote. Direktoratet forventer tilsvarende kostnader til oppkjøp av kumelkkvote i 2017.

Dersom omsetningen av kumelkkvote blir på om lag samme nivå som i 2016, innebærer det en kostnad i størrelsesorden 13 mill. kroner. Dersom vi forutsetter en fordobling av salget av geitemelkkvote sammenlignet med 2016, og samtidig forutsetter at de som selger velger å selge hele kvoten til staten (mot 20 prosent tidligere), vil statens kostnader til oppkjøp av geitemelkkvote i 2017 bli i størrelsesorden 7 mill. kroner. Samlede kostnader til oppkjøp av kvote for ku- og geitemelk i 2017 vil med disse forutsetningene estimeres til å bli på om lag 20 mill. kroner. Oppkjøp av melkekvote har gjennom alle år vært dekket av fondet for omsetningsavgift for melk. Landbruksdirektoratet mener fondet for omsetningsavgift for melk er tilstrekkelig stort til å kunne ta denne kostnaden i 2017.

Landbruksdirektoratet mener fondets størrelse ved utgangen av 2017 er tilstrekkelig til å

sikre at fondet har likviditet til å dekke løpende utbetalinger i 2017 gitt de forutsetninger som ligger i budsjettet.

Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at Omsetningsrådet anbefaler at omsetningsavgiften på melk settes til 5 øre per liter for 2. halvår 2017.

Saksnr.: 040/17	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Omsetningsavgift for korn - forslag til maksimalsats for 2017/2018	Saksnr.: 17/26144-3

Beskrivelse

Norske Felleskjøp har i brev av 22. mai 2017 lagt fram forslag til maksimalsats for omsetningsavgift på norskprodusert korn for kornåret 2017/2018 på 8,0 øre per kg. Norske Felleskjøps styre har godkjent forslaget 19. mai 2017.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Norske Felleskjøp av 22. mai 2017

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på korn i kornåret 01.07.2017 til 30.06.2018 fastsettes til 8,0 øre per kg.

Omsetningsavgift for korn - forslag til maksimalsats for 2017/2018

Landbruksdirektoratet har i brev av 22. mai 2017 fra Norske Felleskjøp (NFK), mottatt forslag til maksimalsats for omsetningsavgift for kornåret 2017/2018 på 8 øre per kg for korn som omsettes gjennom markedsordningen. Forslaget er godkjent av NFKs styre 19. mai 2017.

Endelig sats for omsetningsavgift på korn for kornåret 2017/2018 fastsettes av Omsetnings-rådet 24. august 2017. Det foreligger ingen avlingsprognose for kornåret 2017/2018.

Markedsregulator påpeker at ved fastsetting av maksimalsats er viktig å sikre et forsvarlig handlingsrom for fastsetting av endelig sats i august.

De har derfor i sitt anslag tatt utgangspunkt de kjente faktorene som påvirker kornavlingene, samt tatt høyde for de faktorene som påvirker mest og som på nåværende tidspunkt er vanskelig å si noe om; dette gjelder avling/daa og andel matkorn.

NFK legger følgende forutsetningene til grunn for fastsettelsen:

- Prognosert salgsavling eksklusive oljefrø og erter i 2017/2018 er satt til 1 253 000 tonn korn, basert på et avlingsnivå pr. daa som er 15% over tiårssnittet.
- Det er anslått en tilgang på 85 000 tonn overlagret korn fordelt på 11 000 tonn mat- og 74 000 tonn førkorn.
- Andel norsk mathvete og matrug er satt til 70 %. Av den samlede prognoserte matkornavlinga er det antatt at følgende mengder kan gå inn i matproduksjonen: 140 000 tonn hvete, 18 600 tonn rug, 32 700 tonn havre og 3 000 tonn bygg, samlet 194 000 tonn matkorn.
- Forbruket av kraftfôr er prognosert til 1 980 000 tonn. Det er videre forutsatt at 69 prosent av kraftfôret er karbohydratråvarer og at 80 prosent av dette, eksklusiv kli, skal dekkes av norsk korn. Dette gir 1 049 000 tonn norsk korn i kraftfôret.
- Prognoserte mengder korrigeret for svinn, gir i et underskudd av norsk førkorn på 81 000 tonn og et overskudd av norsk matkorn på 160 000 tonn. Underskuddet av førkorn vil sette grensene for omdisponering av matkorn til førkorn. Dette gir en nedskrivning av 81 000 tonn matkorn til fôr og en overlaging av 79 000 tonn. Ut over dette har NFK lagt inn et forventet ekstra overlageringsbehov på 33 000 tonn.
- Kostnadene til prisreduksjon av matkorn til fôr er satt til 370 kr per tonn. Kostnadene til overlaging av korn er satt til 390 kr per tonn. Samlet reguleringskostnad blir etter ovenstående 73 650 000 kroner.
- Beregningen tar utgangspunkt i at fondet per 01.07.2017 vil være på 7 mill. kroner og at det trappes opp til ca. 25 mill. kroner per 01.07.2018, en opptrapping på 18 mill. kroner.
- Kostnader over omsetningsavgiften til administrasjon, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er satt til 9,73 mill. kroner.

Ovenstående forutsetninger, inkl. renteinntekter til fondet, gir en kostnad i kommende kornår på 101 230 000 kroner. Med en salgsavling tilsvarende 1 264 000 tonn gir dette en avgift på 0,08 kr/kg.

Våronna 2017 har forløpt normalt. Høsten 2016 var gunstig for høstkorn, og forholdene for overvintring har vært gode. Mye høstkorn vil løfte forventet avling, men gi mindre gunstig fordeling av proteinkvaliteter i mathveten. Videre forventes det at økt hveteareal gir redusert havreareal. På bakgrunn av situasjonen per dags dato forventes det et normalår i

2017.

NFK presiserer videre at det vanligvis oppstår overskudd ved store avlinger, når det er ekstra mye matkorn eller ekstra mye fôrkorn, dvs. ved svært høy eller svært lav matandel.

Landbruksdirektoratets vurderinger

NFK har som tidligere lagt forutsetninger til grunn som tar høyde for en situasjon som kan gi maksimale kostnader til avsetningstiltak for norsk korn. Forslaget er høyt historisk sett. Maksimal omsetningsavgift på korn er i dag 5 øre per kg, og har siden sesongen 2010/11 variert fra 4 til 6 øre per kg.

NFK legger til grunn at matmelindustrien maksimalt kan benytte 194 000 tonn norsk matkorn, derav 140 000 tonn mathvete, tilsvarende 50 % norsk hvete i hvetemelet. Forbruket av mathvete vil i likhet med de foregående år være påvirket av fordelingen mellom proteinklassene i hvete. Ved en matandel på 50 % eller lavere vil matmelindustrien ha behov for all mathveten dersom klassefordelingen blir gunstig. Skjer dette, vil det ikke bli noe overskudd av matkorn, men derimot et overskudd av fôrkorn. Ved en matandel som er høyere enn 70 prosent vil behovet for omdisponering øke, og fondet vil bli redusert. Dette gjelder dersom de øvrige forutsetningene er uendret. Landbruksdirektoratets oppgaver over salg av kraftfôr i 2016 viser 1 964 000 tonn, som kun er en svak økning sammenliknet med 2015. Statistikken for første kvartal 2017 vil være offisiell før endelig omsetningsavgift fastsettes i august, og kan da danne grunnlag for å vurdere denne forutsetningen bedre.

NFK har lagt inn kostnaden ved et forventet ekstra overlageringsbehov av 33 000 tonn på 12,87 mill. kroner, tilsvarende 0,01 kr/kg i avgift.

Dette begrunner NFK med at kornbransjen høsten 2016 ble enige om å fremme et forslag for Omsetningsrådet om en ny metode for fastsetting av sesongoverskudd. Etter det nye forslaget vil kornhandlerne få aksept for overlagering av korn i samsvar med egen vurdering. Dette er en endring fra dagens regime, der bransjen legger inn bud i en tilbudskonkurranse om et samlet overskudd som følge av Norske Felleskjøps prognose. Endringen er ment å styrke markedsaktørenes tillit til balanseringen av kornmarkedet. I mai 2016 var det ønske fra industrien om å overlagre 44 000 tonn mer enn prognosen la til grunn.

En del av forskjellen, 11 000 tonn, er håndtert i løpet av sesongen 2016/2017 i form av redusert importkvote. Resten, 33 000 tonn fôrkorn, kan være i markedet også våren 2018 og utløse et overlageringsbehov i tillegg til eventuelt overskudd som oppstår etter sesongen 2017/2018

En eventuell overlagering av dette kornet vil i flg. Norske Felleskjøp være en engangskorreksjon av varelageret i bransjen, og i sesongen 2018/2019 vil det gi tilsvarende redusert importbehov.

Markedsregulator legger til grunn at dette reguleringsbehovet bør framkomme i budsjettet for omsetningsavgift for 2017/2018. Dette vil øke behovet for omsetningsavgift med ca. ett øre i den aktuelle sesongen.

Siden prognosen som legges til grunn ved beregning av maksimal omsetningsavgift er usikker, er det nødvendig å ha en viss størrelse på fondet for omsetningsavgift. Per 1. januar 2017 var fondet på 28,1 mill. kroner, og 1. juli 2017 vil det, etter Landbruksdirektoratets beregninger, være på 16,7 mill. kroner. Fondet er da korrigert for ikke bokførte avsetningstiltak fra kornåret 2016/17 på 13,7 mill. kroner til overlagering.

Dette er noe høyere enn anslått av NFK. Differensen utgjør 0,5 øre/kg. Ved fastsetting av løpende avgift i august 2017, vil faktiske tall kunne legges til grunn. Direktoraet ser ikke grunn til å endre på forslaget til NFK ut fra dette.

NFK foreslo i sitt brev av 18. august 2016 om omsetningsavgift på korn 2016/2017 at Omsetningsrådet aksepterte at fondsmålet i fremtiden skal være 25 mill. kroner, slik det tidligere har vært, av hensyn til risiko for manglende finansiering av tiltak. Omsetningsrådet la dette til grunn ved fastsetting av avgiften i sak 56/16.

NFK har med bakgrunn i de forutsetningene som framgår over, beregnet maksimalavgiften til 8 øre per kg. Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere kommentarer til beregningen av maksimal omsetningsavgift eller til forutsetningene som er lagt til grunn for denne, og anbefaler at forslag til sats godkjennes.

Saksnr.: 041/17	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Søknad om etablering av trekkrettighet for finansiering av markedsregulering av kjøtt	Saksnr.: 17/4013-5

Beskrivelse

Nortura søker om tillatelse til å opprette en trekkrettighet i bank for toppfinansiering av markedsregulering av kjøtt. Nortura mener det er usikkert om fondet for kjøtt framover vil ha tilstrekkelige midler til å dekke de løpende kostnadene med markedsreguleringen og samtidig ha tilstrekkelig midler til å kunne dekke finansiering av verdien av reguleringslager. Direktoratet tilrår at Omsetningsrådet gir Nortura tillatelse til å inngå avtale om en trekkrettighet med en ramme begrenset oppad til 150 mill. kroner til bruk dersom finansieringsbehovet for markedsreguleringen overstiger tilgjengelige midler i fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Kostnadene forbundet med trekkrettigheten kan dekkes over fondet. Direktoratet foreslås gitt fullmakt til å følge opp en del avtalemessige sider på vegne av rådet. Det forutsettes at fondet i løpet av 2018 bygges opp til minimum 250 mill. kroner.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Sist endret 21. juni 2016.

Forutsetninger

Vedlegg

Søknad fra Nortura av 23. mai 2017 om etablering av trekkrettighet
Tilleggsinformasjon fra Nortura av 29.05.2017

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner at Nortura inngår avtale med en bank om etablering av trekkrettighet. Trekkrettigheten kan benyttes når Norturas finansieringsbehov som følge av pliktene som markedsregulator overstiger tilgjengelige midler i fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Kostnadene forbundet med trekkrettigheten kan dekkes over fondet for omsetningsavgift på kjøtt i henhold til gjeldende regelverk.
2. Det må innhentes tilbud fra minimum to banker. Trekkrettigheten etableres med løpetid på 12 måneder rullerende og med årlig vurdering av størrelse. Størrelsen på rettigheten vurderes i forbindelse med behandlingen av budsjett for kommende år, men må holdes innenfor ei ramme på 150 mill. kroner. Landbruksdirektoratet får fullmakt til innenfor denne rammen å godkjenne størrelsen på trekkrettigheten ved første gangs etablering. I løpet av 2018 forutsettes det at fondet på kjøtt bygges opp til minimum 250 mill. kroner.

3. Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å gjennomgå avtalen om trekkrettighet mellom Nortura og den valgte banken før den inngås endelig for å sikre at den er i tråd med forutsetningene nedfelt i denne innstillingen og gjeldende regelverk. Direktoratet kan opptre på vegne av Omsetningsrådet i forbindelse med gjennomføring av avtalen, herunder kunne gi bekreftelse på at betingelsene for bruk av trekkrettigheten er oppfylt når Nortura skulle ha behov for å benytte den.

Søknad om etablering av trekkrettighet for finansiering av markedsregulering av kjøtt

Nortura søker i brev av 23. mai 2017 om å kunne opprette en trekkrettighet i bank for toppfinansiering av markedsregulering av kjøtt. Bakgrunnen for søknaden er at Nortura vurderer det som usikkert om fondet for kjøtt framover vil ha tilstrekkelige midler til å dekke de løpende kostnadene med markedsreguleringen og samtidig har tilstrekkelig midler til å kunne dekke finansiering av verdien av reguleringslager.

Tidligere behandling av trekkrettigheter

Etter søknad fra Nortura gav Omsetningsrådet i møte 3. desember 2010 (sak 84/10) tillatelse til å etablere en trekkrettighet på inntil 150 mill. kroner. Vedtaket lød slik:

1. Omsetningsrådet godkjenner at Nortura inngår avtale med en bank om bruk av trekkrettighet. Trekkrettigheten kan benyttes når Norturas finansieringsbehov som følge av pliktene som markedsregulator overstiger tilgjengelige midler i fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Kostnadene forbundet med trekkrettigheten kan søkes dekket over fondet for omsetningsavgift på kjøtt i henhold til gjeldende regelverk.
2. Det skal innhentes tilbud fra minimum to banker, og det kan inngås en 2-årig avtale om trekkrettighet på inntil 150 mill. kroner, eventuelt med opsjon om forlengelse. I løpet av to-års perioden skal en ta sikte på å bygge fondet opp til minimum 250 mill. kroner. På sikt bør fondet bygges til det nivået som samlet sett gir den rimeligste finansiering for primærprodusentene. Med dagens forutsetninger tilsier det et fond på 300-350 mill. kroner. Ordningen evalueres etter to år.
3. Omsetningsrådet gir SLF fullmakt til å gjennomgå avtalen om trekkrettighet mellom Nortura og den valgte banken før den inngås endelig for å sikre at den er i tråd med forutsetningene nedfelt i denne innstillingen og gjeldende regelverk. SLF kan opptre på vegne av Omsetningsrådet i forbindelse med gjennomføring av avtalen, herunder å kunne gi bekreftelse på at betingelsene for bruk av trekkrettigheten er oppfylt når Nortura skulle ha behov for å benytte den.

Bakgrunnen for saken var at det gjennom 2000-tallet ved flere anledninger hadde vært situasjoner der fondet ikke var stort nok til å finansiere Norturas forpliktelser. Dette medførte en krevende finansiell risiko for Nortura.

Ordningen ble etablert og trekkrettigheten var tilgjengelig til den løp ut etter to år. Den ble ikke benyttet og heller ikke søkt forlenget da den utløp. Årsaken var at markeds- og lagersituasjonen endret seg slik at trekkrettigheten ikke lenger ble ansett som nødvendig.

I vedtaket fra 2010 het det også at fondet innen to år burde bygges opp til minimum 250 millioner kroner og at en på sikt burde bygge fondet opp til et nivå som samlet sett ville gi rimeligst finansiering for primærprodusenten. Rådet ba også om at ordningen med trekkrettighet ble evaluert etter to år. Fondet er i dag under 250 mill. kroner. Ordningen ble ikke evaluert.

Bakgrunn for dagens søknad

Med utgangspunkt i dagens lagerstørrelser vurdert opp mot størrelsen på fondet, prisutviklingen på kjøtt, antatt normal utvikling i fondet og vurderinger av mulige overproduksjonssituasjoner mener Nortura det er usikkert om fondet for kjøtt vil ha tilstrekkelige midler til å dekke de løpende kostnadene med markedsreguleringen og samtidig ha tilstrekkelig midler til å kunne dekke finansiering av verdien av reguleringslager. Dette vil kunne påføre Nortura en finansiell risiko ved at de i tilfelle må hente likviditeten over eget innlån. Nortura skriver i søknaden at en eventuell økning i omsetningsavgiften kan bedre situasjonen noe, men vanskelig kan løse behovet raskt nok.

Nortura baserer sin finansiering på obligasjons- og sertifikatmarkedet, bankfinansiering

samt andre finansieringsinstitusjoner. De totale kredittlinjene til Nortura er tilstrekkelig for normale situasjoner. Utfordringen vil være i de situasjoner hvor negative markedsendringer og/eller et fall i inntjeningen for selskapet, fører til knapphet på mulig finansiering og tilgjengelige finansieringskilder. Nortura skriver at det er svært viktig ikke å komme i konflikt med lånevilkårene for de allerede løpende lån og etablerte trekkfasiliteter bedriften har, men det kan også generelt være mindre tilgang på finansiering. Disse faktorene i kombinasjon kan skape en stresset likviditetssituasjon for Nortura. Dersom Nortura på samme tid i tillegg skal bære finansieringen av deler av markedsreguleringslageret kan dette få negative konsekvenser for konsernet både på kort og lang sikt. Nortura mener at ved å etablere en trekkrettighet øremerket til det formål å kunne avhjelpe unormale høye lagerverdier, reduseres finansieringsrisikoen for Nortura betydelig.

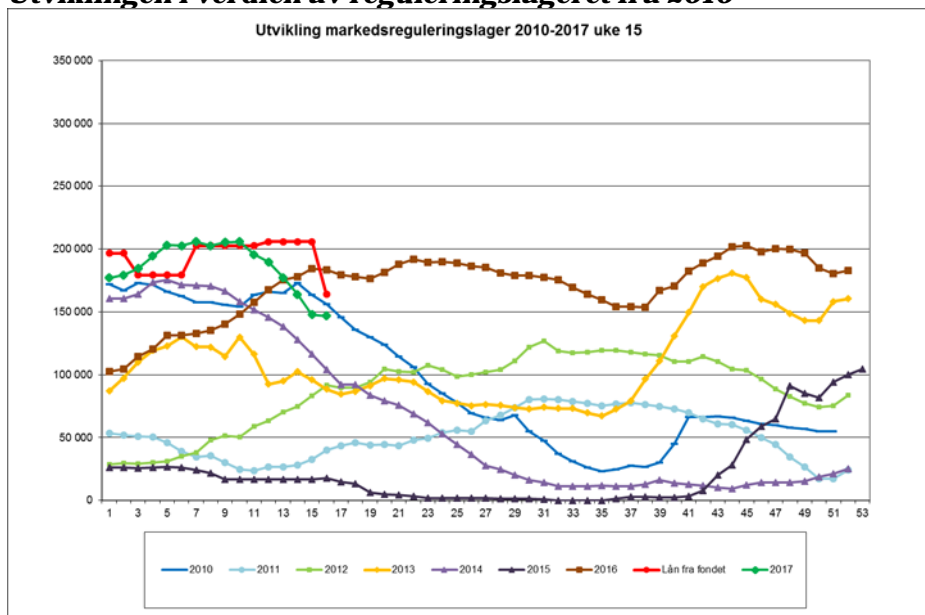
I søknaden skriver Nortura at etablering av en slik trekkrettighet vil redusere likvidetsrisikoen på kort sikt, men også over tid være en bedre løsning totalt sett enn å øke fondet tilsvarende. Siden 2010 har det vært perioder med høyt lager, men det har også vært perioder med lite lager, jf. figuren under. De peker på at bruk av en trekkfasilitet ved behov kan synes mer hensiktsmessig enn å øke fondet permanent. Det er kostnader forbundet med en slik avtale, men Nortura argumenterer for at disse er tålbare. En forutsetning for dette er at markedsreguleringslageret ikke vedvarende vil være høyere enn tidligere år, og at ikke behovet for trekkrettigheten blir permanent.

Nærmere om utviklingen av fondet, lagerverdi og behov for trekkrettighet

Nortura har i søknaden sett nærmere på utviklingen av fondsstørrelse, lagerverdier og gjort noen simuleringer opp mot ulike senarier i 2017. Nortura har også gjort beregninger av kostnader ved ulike kombinasjoner av bruk av avgift og trekkrettighet for finansiering av reguleringslageret.

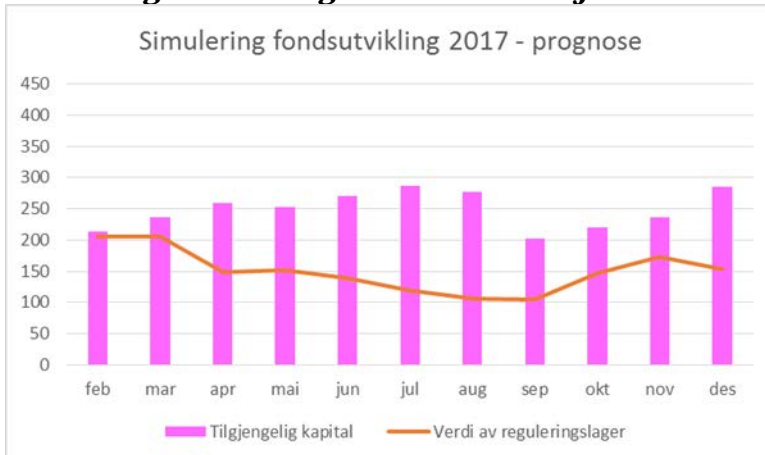
Figuren viser utviklingen i verdien av reguleringslageret fra 2010 og fram til i dag. Den viser at lageret gjennom det meste av 2016 og i 2017 har vært stort, men nå er på vei ned som følge av kampanjer på lam og eksport av gris.

Utviklingen i verdien av reguleringslageret fra 2010

Neste figuren viser utviklingen i fondsstørrelse og reguleringslager basert på prognose per 3. mai og revidert budsjettforslag for omsetningsavgift. Med disse forutsetninger vil det være tilstrekkelig med likvide midler i fondet til å finansiere verdien av reguleringslageret. I februar 2017 var imidlertid bufferen nede på bare 10 mill. kroner som følge av høyt reguleringslager og samtidig utbetaling av avsetningstiltakene for 2. halvår 2016.

Simulering av utviklingen av fondet for kjøtt i 2017 basert på prognose *)

*) Fondsstørrelsen i desember i figuren over viser 286 mill. kroner mens reell størrelse vil være om lag 50 mill. kroner lavere. Dette skyldes at avsetningstiltakene for 2. halvår 2017 utbetales i februar 2018, men regnskapsføres i 2017. Disse kostnadene er derfor ikke med i simuleringen for 2017 av løpende inntekter/utgifter.

I figuren under har Nortura laget et «verste utfall» scenario. I dette scenariet er det tatt høyde for en situasjon hvor mye går galt samtidig, men Nortura mener det er innenfor det de mener realistisk sett kan skje. For storfe og sau/lam er det forutsatt at hele "kvoten" for innlegg på reguleringslager gjennom året blir benyttet. For gris er det forutsatt 1 000 tonn mer på reguleringslager enn det prognosen tilsier. Dette alternativet gir en situasjon i løpet av høsten hvor fondet ikke har tilstrekkelig med likvide midler til å finansiere verdien av reguleringslageret. På det meste er underdekningen oppe i 170 mill. kr.

Simulering av utviklingen av fondet for kjøtt i 2017 basert på "verste utfall" *)

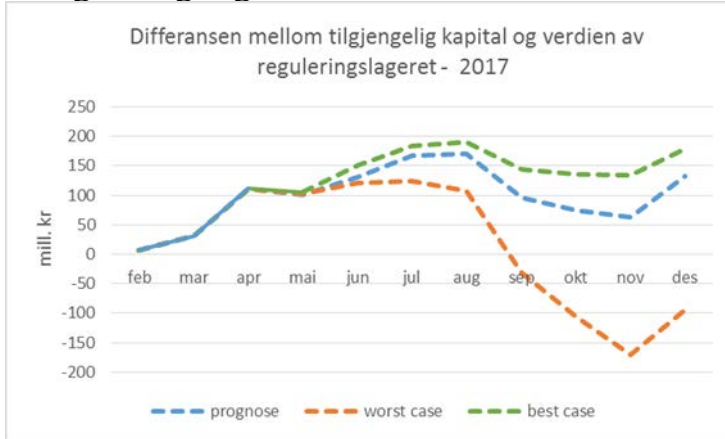

*) Se kommentar under forrige figur for antatt fondsstørrelse i desember.

De to ovennevnte scenarier er sammenstilt i neste figur sammen med et «beste utfall»-scenario. Figuren viser ulike alternativer for utviklingen i differansen mellom ledige midler i fondet og verdien av reguleringslageret resten av året 2017. Verdier over null tilsier at

fondet fortsatt har likvide midler etter at Nortura har lånt inntil verdien av reguleringslageret. Verdier under null tilsier at fondet mangler likvide midler for å finansiere verdien av reguleringslageret. Nortura må i tilfelle finansiere denne differansen med midler utenom fondet for markedsregulering av kjøtt.

Scenarier for utvikling i differansen mellom tilgjengelig kapital i fondet og verdien av reguleringslageret

Kostnader ved trekkrettighet som supplement til fond

Nortura peker på at Omsetningsloven slår fast at markedsreguleringen skal finansieres ved omsetningsavgift som betales inn i et fond. Finansiering gjennom et fond er dermed fundamentet for markedsreguleringen og Nortura skriver at det fortsatt skal være slik. Norturas holdning er at fondet bør være på et nivå som dekker kostnadene forbundet med markedsreguleringen i de aller fleste tilfeller.

Nedenfor er gjengitt beregninger Nortura har gjort på grunnlag av innhentede foreløpige tilbud for kostnader ved ulik bruk av trekkrettighet som alternativ til eller i kombinasjon med oppbygging av fondet.

For kostnaden med å øke fondet er det lagt til grunn en kostnad tilsvarende gjennomsnittlig driftskreditrente. I Norsk landbrukssamvirkes rentebørs er denne oppgitt til 5,17 prosent. Resonnementet bak dette er at alternativet for bonden til å binde kapitalen i fond er å trekke tilsvarende mindre på driftskrediten.

Kostnadene med en trekkrettighet består av etableringsgebyr, beredskapsprovisjon, utnyttelsesprovisjon samt fornyelsesprovisjon.

Tabellen under viser årlige kostnader for en trekkrettighet på 150 mill. kroner for tre alternativer, ikke benyttelse, 50% utnyttelse og full utnyttelse. Nortura presiserer at i de tilbudene de har innhentet, er trekkrettigheten priset ut fra forutsetningen om at dette skal være en bufferkapital, og ikke et "lån" med fullt trekk i ett helt år. Ved fullt trekk gjennom hele året mener Nortura det er grunn til å anta at prisen vil øke ved neste rullering av avtalen.

Pris per år med og uten bruk av en trekkrettighet på 150 mill. kroner.

Pris for trekkrettighet på 150 mill. kr, totalt	År 1	År 2	År 3
Pris uten trekk, kr/år	570 000	520 000	520 000
Pris med trekk av 75 mill. kr i 12 mnd, kr/år	2 070 000	2 020 000	2 020 000
Pris med trekk av 150 mill. kr i 12 mnd, kr/år	3 570 000	3 520 000	3 520 000

I tabellen under er det beregnet årskostnader med utgangspunkt i en kombinert svineproduksjon med konsesjonsbesetning (1 000 leverte slaktegris per år) ved å øke fondet til 400 mill. kroner sammenlignet med å ha en ubenyttet trekkrettighet, 50% utnyttelse og full utnyttelse.

Fondet oppnår i dag en rente på ca. 1,1 prosent og denne inntekten er med i beregningen.

Årlig kostnad i kroner ved ulike alternativer for konsesjonsbesetning med svin.

Årlig kostnad for kombinertbesetning gris	År 1	År 2	År 3
Øke fondet med 150 mill. kr (rente på driftskreditt 5,17%)	997	1993	1993
Trekkrettighet 150 mill. kr, uten trekk	186	170	170
Trekkrettighet 150 mill. kr, med trekk av 75 mill. kr i 12 mnd.	676	660	660
Trekkrettighet 150 mill. kr, med trekk av 150 mill. kr i 12 mnd.	1166	1149	1149

Nortura mener at basert på de foreløpige tilbudene kommer en trekkrettighet godt ut sammenlignet med andre finansieringsalternativer.

Finansieringsbehovet forbundet med markedsreguleringen, herunder reguleringslageret, varierer mye mellom år. Nortura mener at oppretting av trekkrettighet har klare fordeler fremfor å øke fondet ved at det er mer fleksibelt som forsikring mot svingninger i kostnadene. Ved årlig rullering av trekkrettigheten vil en med bakgrunn i prognosen for kommende år kunne justere nivået ut fra behovet. Dermed kan en unngå å betale mer i "forsikringspremie" enn nødvendig. Nortura skriver at en sterk oppbygging av fondet i denne sammenheng blir mindre fleksibelt. Det tar tid å bygge opp fondet, og en må i større grad basere seg på å holde fondet på et konstant høyt nivå, selv om behovet på kort sikt tilsier at fondet kunne vært lavere.

Nortura skriver videre at om det viser seg at trekkrettigheten til stadighet må benyttes, bør en vurdere å øke fondet ut over 250 mill. kroner.

Ulike løpetider på trekkfasiliteten er mulig, men Nortura tilrår at man går for 12 måneders rullende rettighet med årlig vurdering av størrelse. Størrelsen vurderes opp mot lagernivået ved forlengelsen, prognosen for lagerutvikling og forventet fondsstørrelse kommende år. Nortura mener det mest hensiktsmessige vil være å legge eventuell fornyelse av trekkfasiliteten til fastsettelsen av omsetningsavgiften på høsten for det kommende året. Da gjøres en totalvurdering av behov for omsetningsavgift, prognose for lagerutvikling, samt behov for trekkfasilitet og størrelsen på denne.

Prosess for valg av långiver

Det er allerede hentet inn foreløpige pristilbud fra Norturas tre relasjonsbanker. Bindende tilbud innhentes dersom det åpnes for å etablere en trekkrettighet. Den av bankene med de beste vilkårene vil være den Nortura anbefaler å gjøre avtale med. Avtalen vil være tilsvarende eksisterende trekkfasiliteter for Nortura, men med klausul om kun trekk til dekning av markedsreguleringslageret.

Landbruksdirektoratets vurderinger

I forbindelse med søknaden om å etablere en trekkrettighet i 2010 ble det gjort en grundig vurdering av ulike sider ved dette. Direktoratet (daværende Statens landbruksforvaltning)

innhentet også en vurdering fra konsulentselskapet Deloitte. Direktoratet legger til grunn at de prinsipielle vurderingene som ble gjort den gangen, også er gyldige i dag. Det er derfor nå ikke hentet inn ekstern finansiell bistand i saksforberedelsen.

Toppfinansiering av likvitetsbehov

Begrunnelsen for søknaden er at Nortura er usikre på om fondet framover vil ha nok midler til å dekke både de løpende kostnadene ved markedsreguleringen og verdien av reguleringslageret (driftkredittlånet). Det er et prinsipp i markedsreguleringsystemet at markedsregulator skal ha godtgjørelse for kostnader knyttet til de tiltak som gjennomføres i kraft av markedsregulatorrollen. Slik godtgjørelse kan imidlertid kun utbetales dersom det er tilgjengelige midler i fondet. Konsekvensen av maglende likviditet kan bli at Nortura i en kortere eller lengre periode må dekke deler av denne med egne midler. Dette øker Norturas finansielle risiko og kan også påvirke betingelsene for øvrig finansiering bedriften har.

Toppfinansieringen av likviditetsbehovet kan teoretisk gjøres på flere måter.

1. Egenkapital/driftskreditt hos markedsregulator
2. Låne fra andre fond
3. Øke fondskapitalen, herunder differensiere avgiftene for å ha best likviditet når behovet er størst
4. Etablere trekkrettighet i bank

Alternativ 1: Vurderes i dag ikke som et reelt alternativ, selv om markedsregulator ville kunne fått dekket kostnadene dette medførte. Dette alternativet er derfor ikke vurdert nærmere.

Alternativ 2: Innebærer at det åpnes for midlertidig lån av midler i andre fond for, for eksempel fra melk, egg og/eller korn, dersom fondet for kjøtt mangler likvider. Det har til nå ikke vært praksis for dette i forvaltningen av fondene og ordlyden i omsetningsloven § 11, 1. ledd, synes heller ikke å åpne for en slik mulighet. Dette alternativet er derfor ikke vurdert nærmere.

Alternativ 3: Utgangspunktet er at fondene har en størrelse som gir tilstrekkelig med midler til å dekke de forpliktelsene markedsreguleringen behøver. En vurdering av størrelsen på de enkelte fond ble gjort i sak 69/15 i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015. Det ble her konkludert med at en betydelig usikkerhetsfaktor for kjøttfondet er størrelsen på lånet til varer som legges på reguleringslager. Utenom dette, ble det antatt at fond tilsvarende 4-5 måneders forbruk ville gi tilstrekkelig sikkerhet for de øvrige forpliktelsene. Det ble konkludert med at på grunn av usikkerheten knyttet til lånebehovet, hadde ikke direktoratet grunnlag for å tilrå annet nivå på fondet enn dagens 250 mill. kroner. Rådet sluttet seg til disse vurderingene.

Økt eller endret differensiering av omsetningsavgiften vurderes som mindre aktuelt da den allerede differensieres i dag, og må sees i sammenheng med råvarepris og bl.a. formål å påvirke tilførslene gjennom året. En endring av dette prinsippet kan gi uønskede sideeffekter og vil uansett ha marginal effekt på fondets løpende størrelse.

Alternativ 4: Etablering av en trekkrettighet vil fungere som en buffer mellom fondet og Norturas egne midler i perioder hvor Norturas kapitalbehov som følge av reguleringsansvaret overstiger likvide midler i fondet. En trekkrettighet må eies av Nortura og kan kun benyttes til reguleringsformål, og kun når fondet ikke har likvide midler. I 2010 vurderte direktoratet det slik at det under visse forutsetninger ikke var noen prinsipielle hindringer i regelverket for å etablere en slik trekkrettighet.

Forutsetninger for etablering av trekkrettighet

Finansiering gjennom oppbygging av fond har vært grunnprinsippet i dagens markedsreguleringssystem, og må etter direktoratets vurdering fortsatt være det. Dette samsvarer også med vurderingene i Norturas søknad. Som nevnt over ble konklusjonen i 2010 at det ikke var noen prinsipielle hindringer i regelverket for å etablere en slik trekkrettighet, men det forutsatte at noen forutsetninger var oppfylt. Disse er beskrevet nedenfor. Det er ikke gjort endringer i regelverket etter 2010 som berører disse forutsetningene.

- Etablering av en trekkrettighet må være en rimeligere løsning for primærprodusenten enn å bygge opp fondet til en tilsvarende størrelse. Markedsregulator har ansvar for å gjennomføre markedsreguleringen slik at kostnadene blir lavest mulig, jf. forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer (markedsreguleringsforskriften) § 3-1 3. ledd.
- Avtalen som inngås mellom Nortura og banken må ikke gå lenger i å forutsette bestemte handlingsmønstre i forvaltningen av markedsreguleringen og fondet enn det er grunnlag for.
- Det er avgjørende at etableringen av en trekkrettighet virker konkurransenøytralt, jf. markedsreguleringsforskriften § 3-1 3. og 5. ledd. Når det forutsettes at trekkrettigheten kun skal benyttes til reguleringsformål, mener direktoratet at dette hensynet er ivaretatt. Nortura tar i dag en finansiell risiko som følge av markedsregulatorrollen. Det legges til grunn at Nortura ikke skal ha konkurransemessige ulemper av rollen som markedsregulator. Skulle Nortura få endrede betingelser hos sine långivere som følge av etableringen av en trekkrettighet, indikerer det at rollen som markedsregulator har gitt en konkurranseulempe.
- Avtalen om trekkrettigheten må inngås mellom Nortura og den valgte bank som en ren forretningsavtale. Trekkrettigheten eies av Nortura.
- Midlene som trekkrettigheten tilfører kan kun brukes til markedsreguleringsformål.

Størrelse på fond og trekkrettighet

Med bakgrunn i de scenariene Nortura presenterer i søknaden, konkluderer de med at det er behov for en reserve, dvs. fond pluss trekkrettighet, på 400 mill. kroner. Scenariene er bygd på prognosene av 3. mai. Vurderingene som Landbruksdirektoratet har gjort er også basert på denne prognosen, da ny prognose først vil foreligge etter at sakspapirene er sendt ut.

Nortura har her valgt å legge et "verste utfall" scenario til grunn når de har estimert behovet for en reserve. Det innebærer full utnyttelse av innleggskvoten for storfe/sau/lam på reguleringslager samt 1 000 tonn mer svin på lager enn prognosen tilsier. Det kan gi en lagerverdi opp mot 400 millioner og en underdekning på 170 mill. kroner i november. Det er ikke gjort beregninger av hvor sannsynlig det er at en slik situasjon oppstår. Det er pekt på usikkerhet særlig rundt sau/lam knyttet til om kampanjen i vår vil slå ut på etterspørselen seinere i sesongen. For svin innebærer statens tilbud i jordbruksforhandlingene at eksportmuligheten forsvinner fra 1. juli 2017. Dette kan øke ubalansen i markedet. Direktoratet mener det i denne forbindelse må gjøres en vurdering av Norturas ønske om høyest mulig sikkerhet opp mot kostnadene ved å ha en høy og mulig ubenyttet trekkrettighet. Dette forholdet er drøftet nærmere nedenfor.

Kostnadene med en trekkrettighet består av etableringsgebyr, beredskapsprovisjon, utnyttelsesprovisjon samt fornyelsesprovisjon. Nortura har beregnet kostnadene ved å etablere en trekkrettighet på 150 mill. kroner basert på foreløpige tilbud fra tre banker. Om trekkrettigheten etableres, men ikke benyttes, blir årskostnaden mellom 500 og 600 000 kroner, høyest første år på grunn av etableringsgebyret. Ved 50 % utnyttelse av rettigheten vil kostnaden bli i overkant av 2 mill. kroner per år.

Nortura har også beregnet kostnaden for en konsesjonsbesetning for svin ved bruk av trekkrettighet kontra å øke fondet for å dekke hele behovet. Det er tatt utgangspunkt i et likviditetsbehov på 400 mill. kroner. I alternativene med bruk av trekkrettighet er det forutsatt et fond på 250 mill. kroner og at resten dekkes opp av rettigheten. Beregningen er gjort for tilfelle der rettigheten på 150 mill. kroner på årsbasis utnyttes hhv 50 % og 100 %. Med de forutsetningene som er lagt til grunn, viser beregningene at det økonomisk vil lønne seg å etablere trekkrettighet. Direktoratet vil imidlertid bemerke at i eksemplet med fondsoppbygging er lagt til grunn en kostnad tilsvarende driftskredittrente (5,17 %). Det kan reises spørsmål om denne forutsetningen, men den problemstillingen er ikke drøftet videre her og vil heller ikke ha avgjørende betydning for direktoratets tilråding. Rentesaften må betydelig ned om kostnaden med fondsoppbygging skal bli lavere enn bruk av trekkrettighet. Direktoratet legger derfor til grunn at vilkåret om lavest mulig kostnad for bonden er oppfylt om man inngår avtale om trekkrettighet.

Direktoratet legger imidlertid til grunn at fondet i løpet av 2018 bygges opp til 250 mill. kroner i tråd med vurderingen av fondsstørrelse i sak 69/15, bl.a. for å understreke prinsippet om at finansiering med fond skal være hovedregelen for markedsregulering.

Om tidspunkt for inngåelse av avtale, løpetid, rullering

Ettersom en trekkrettighet som ikke brukes også har en kostnad, er det et poeng å ikke ha en høyere og tidsmessig lengre trekkramme enn behovet. Nortura tilrår at man går for en løpetid for trekkfasiliteten på 12 måneder rullerende, og med en årlig vurdering av størrelse. Denne vurderingen må gjøres enten per juli eller i forbindelse med budsjettvedtakene i desember. I førstnevnte alternativ vil en når vurderingen gjøres, ha relativt god oversikt over behovet kommende sesong og også være rett i forkant av den normalt mest krevende perioden likviditetsmessig. Nortura anbefaler fornyelse i forbindelse med fastsetting av omsetningsavgiften for det kommende året. Da kan det gjøres en totalvurdering av behovet for omsetningsavgift, prognose for lagerutvikling samt behov for trekkfasilitet og størrelse på denne. På dette tidspunktet vil det også foreligge prognose for hele det kommende året. Direktoratet mener begge tidspunktene kan være aktuelle, men støtter Norturas anbefaling ut fra at budsjett-drøftingene i desember bør være det tidspunktet da rådet foretar de økonomiske og strategiske totalvurderingene for kommende år.

Det første året vil skille seg noe fra de kommende år. Når Omsetningsrådet har behandlet saken i junimøtet og eventuelt gitt sin tilslutning til etablering, må Nortura hente inn bindende tilbud. Direktoratet mener det er tilstrekkelig å innhente tilbud fra to banker, selv om Nortura i prosessen har hatt kontakt med tre banker. Avtalen for første perioden vil inngås først over sommeren, men det vil heller ikke være behov for noe tilleggsfinansiering før den tid. Etter «verste utfall»scenariet vil behovet for tilleggsfinansiering tidligst oppstå i september. På grunnlag av drøftingene i denne saken, mener direktoratet at tilbudene må omfatte priser for et startnivå både på 100 mill. kroner og 150 mill. kroner. Det tilrås at direktoratet får fullmakt til innenfor vedtatt ramme å godkjenne størrelsen på trekkrettigheten ved første gangs etablering.

Hvorvidt første rullering av rettigheten skjer i desember 2017 eller 2018, må avgjøres etter at tilbudene fra bankene foreligger.

Direktoratet tilrår videre at Omsetningsrådet gir direktoratet fullmakt til å gjennomgå avtalen om trekkrettighet mellom Nortura og valgt bank før den inngås endelig, for å sikre at den er i tråd med føringene nedfelt i denne innstillingen og gjeldende regelverk. Fullmakten tilrås også å omfatte at direktoratet kan opptre på vegne av Omsetningsrådet i forbindelse med gjennomføring av avtalen, herunder å kunne gi bekreftelse på at betingelsene for bruk av trekkrettigheten er oppfylt når Nortura skulle ha behov for å benytte den.

Oppsummering

Direktoratets anbefalinger kan oppsummeres slik:

- Direktoratet anbefaler at Omsetningsrådet godkjenner at Nortura inngår avtale om trekkrettighet med en ramme begrenset oppad til 150 mill. kroner til bruk dersom finansieringsbehovet for markedsreguleringa overstiger tilgjengelige midler i fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Kostnadene forbundet med trekkrettigheten kan dekkes over fondet.
- Det innhentes anbud fra minimum to banker. Trekkrettigheten etableres med en løpetid på 12 måneder rullerende og med årlig vurdering av størrelse.
- Størrelsen på rettigheten vurderes årlig i forbindelse med behandlingen av budsjett for kommende år.
- Omsetningsrådet gir direktoratet fullmakt til å gjennomgå avtalen om trekkrettighet mellom Nortura og valgt bank før den inngås endelig, for å sikre at den er i tråd med føringene nedfelt i denne innstillingen og gjeldende regelverk.
- Direktoratet kan opptre på vegne av Omsetningsrådet i forbindelse med gjennomføring av avtalen, herunder å kunne gi bekreftelse på at betingelsene for bruk av trekkrettigheten er oppfylt når Nortura skulle ha behov for å benytte den.
- Omsetningsrådet gir direktoratet fullmakt til å godkjenne størrelsen på trekkrettigheten ved første gangs etablering.
- Finansiering gjennom oppbygging av fond skal være grunnprinsippet i markedsreguleringssystemet
- Fondet på kjøtt forutsettes bygget opp til minimum 250 mill. kroner i løpet av 2018

Saksnr.: 042/17	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Kjøtt og egg - utskilling av Animalia til AS eid av Nortura og KLF	Saksnr.: 17/29568-2

Beskrivelse

Det planlegges en utskilling av Animalia til et eget selskap, et AS. Selskapet skal eies i fellesskap av Nortura og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF) med henholdsvis 66 prosent og 34 prosent eierskap. Utskillingen planlegges å gjelde fra 1. januar 2018. Landbruksdirektoratet anbefaler at en slik utskilling skjer, men mener at det bør jobbes videre med avtaledokumentene slik at de sikrer omsetningsavgiftsmidler bevilget av Omsetningsrådet på en bedre måte.

Hjemmel

Omsetningsloven § 11.

Vedlegg

Endelig rapport 2012

Rammeavtale_Animalia 110517

Animalia Aksjonæravtale 200317

Animalia Forretningsplan 210317

Låneavtale Nortura - Animalia AS 200317

Låneavtale KLF - Animalia AS 200317

Styreinstruks Animalia AS 140317

Oppdragsavtale mellom Nortura og Animalia 160517

Juridisk betenkning Animalia og OEK

Konkurransesvurderinger Animalia – Kvale

Kopi av brev fra Konkurransetilsynet til NFD

Notat - OEK_Animalia - MVA-messige effekter ved omorganisering til eget rettssubjekt

Forslag til vedtak

1. Omsetningsrådet tar til orientering at Animalia skal utskilles fra Nortura i et eget aksjeselskap, Animalia AS, eid av Nortura og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF).
2. Omsetningsrådet åpner for at det kan utbetales midler til Animalia AS for faglige tiltak for kjøtt, egg og fjørfekjøtt.

Møtebehandling

Det ble foreslått av Trine Hasvang Vaag at punkt to i forslag til vedtak blir strøket.

Det ble deretter gjort enstemmig vedtak.

Vedtak

Omsetningsrådet tar til orientering at Animalia skal utskilles fra Nortura i et eget aksjeselskap, Animalia AS, eid av Nortura og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF).

Kjøtt og egg - utskilling av Animalia til AS eid av Nortura og KLF

Sakens bakgrunn

Diskusjonen om dannelse av Animalia til et felleseid selskap eid av Nortura og KLF, har pågått over flere år. I 2012 ble det foretatt en utredning av saken, se rapport i vedlegg 1. Faglige tiltak i kjøtt- og fjørfesektoren omfatter en stor del av verdikjeden. Tiltakene var tidligere i større grad rettet direkte mot bonden, men industriledet er også blitt en sentral del av Animalias virksomhet. Virksomheten omfatter i dag innsamling og koordinering av data om dyrehelse og dyrevelferd, slakteopplysninger, produksjonsforhold, data til avlsarbeid m.m. Eksempler på dette er Dyrehelseportalen, drift av dyrevelferdsprogrammet på kylling, utvikling og drift av klassifiseringssystemet og utvikling og drift av husdyrkontrollene for kjøttproduserende dyr. I tillegg er oppgaver innen helse/kosthold og bærekraft/klima/miljø nå sentrale oppgaver i Animalia.

Nortura viser til at endringer over tid har synliggjort et behov for nye løsninger for Animalia både når det gjelder eierskap, styring, medbestemmelse, økonomisk risikostyring og strategisk utvikling for hele bransjen. Nortura skriver videre at samme utvikling har skjedd i andre nordiske land og har bidratt til å ta ned kostnadene gjennom fellesfunksjoner i bransjen.

Animalia er per i dag en egen driftsmessig enhet og juridisk en del av Nortura. Animalias virksomhet er i hovedsak av ikke-kommersiell art og er knyttet til hele kjøtt- og eggbransjen. Finansieringen av Animalias virksomhet er i all hovedsak tredelt. En vesentlig del av Animalias virksomhet er finansiert over omsetningsavgiften, ca. 64 prosent. I tillegg til dette selger Animalia faglige tjenester samt mottar forskningsmidler.

Nortura understreker at en utskillelse av Animalia til eget AS ikke er ment å endre Norturas rolle og ansvar overfor Omsetningsrådet, verken innenfor de markedsregulerte produksjoner eller for kylling og kalkun (hvitt kjøtt). Disse forholdene vil fortsatt følge de regler og praksis som Omsetningsrådet har vedtatt eller vil vedta i fremtiden.

En utløsende faktor for oppstart av prosessen var et felles innspill til jordbruksmeldingen fra Nortura og KLF, undertegnet 16. august 2016. Enigheten omhandlet felles holdninger og konkrete løsninger til hvordan markedsbalansering innen sektorene egg og kjøtt skal utformes. Punkt 8 i denne enigheten lyder som følger: «At det skal gjennomføres en organisatorisk endring som skiller mellom Nortura og Animalia og OEK, og at det skal utredes om det skal opprettes en felles eller fortsatt være to separate organisasjoner fremover.»

Etter at enigheten mellom Nortura og KLF ble undertegnet den 16. august 2016, har Nortura, Animalia og KLF jobbet videre med en utskilling av Animalia.

Planen er at Animalia, som i dag er en avdeling i Nortura SA, skilles ut som et aksjeselskap (Animalia AS) eid med 66 prosent av Nortura og 34 prosent av KLF. Animalia AS kapitaliseres med totalt 6 mill. kroner i egenkapital. Det er utarbeidet utkast til aksjonæravtale og vedtekter som regulerer selskapets drift og virksomhet. I tillegg er det utarbeidet en forretningsplan for Animalia og en oppdragsavtale mellom Nortura og Animalia. Avtaledokumentene, vedlegg 2-8, er slik Landbruksdirektoratet forstår det gjennomgått og godkjent av styrene i Nortura og KLF.

Gjennomføring av utskillingen av Animalia AS er planlagt gjennomført med virkning fra 1. januar 2018. Animalia som avdeling i Nortura SA vil da bestå fram til 31. desember 2017 og all aktivitet vil være i denne avdelingen i Nortura i 2017.

Nortura om forretningsplanen til Animalia AS

Fra forretningsplanen viser Nortura spesielt til følgende:

Animalias forretningsidé – å være kjøtt- og eggbransjens felles selskap for å styrke langsiktig konkurransekraft for bonde og bransje gjennom å levere kunnskapsbaserte, nyttige og kostnadseffektive tjenester – medfører at eierne har en intensjon om å samle mer av bransjens totale fagkompetanse og -ressurser i Animalia. Det vil gjøres en løpende vurdering av størrelse og innhold av de ulike aktiviteter, og fordelingen mellom Animalia, Nortura/KLF og andre relevante aktører.

Totalomsetningen for Animalia AS forventes i 2018 å bli ca. 118 mill. kroner, økende til ca. 132 mill. kroner i 2022 med de vekstmål som er satt for selskapet.

Omsetningsavgiftsmidlene vil ved dagens nivå (budsjett 2016) utgjøre 59,1 mill. kroner for aktivitet i Animalia og 24,3 mill. kroner for støtte til kvalitets- og avlsarbeid, totalt 83,4 mill. kroner.

Overskuddet i selskapet, av den kommersielle delen av virksomheten, skal primært brukes til å bedre tjenestene. Det innebærer at hele overskuddet de neste 5 årene brukes til investeringer og kompetanseutvikling.

Norturas fremstilling av aksjonæravtalen

Et viktig punkt for Nortura er at de er sikret styring, kontroll og eventuelt fullt eierskap til Animalia AS dersom det skulle oppstå alvorlige konfliktsituasjoner mellom aksjonærene. Dette mener Nortura vil sikre at de har "verktøy" for å kunne utføre oppgavene som Omsetningsrådet bevilger midler til.

Nortura viser i e-post til følgende bestemmelser i aksjonæravtalen:

Dersom det oppstår alvorlige uoverensstemmelser mellom Aksjonærene, herunder at det på generalforsamling eller i styret ikke oppnås nødvendig enighet om vedtak som er nødvendig for Selskapets drift, kan hver av Partene kunne kreve at Partene kommer sammen for å diskutere og avklare situasjonen. Dersom slike samtaler ikke fører frem, kan Nortura kreve å kjøpe KLFs aksjer (call-opsjon), og KLF kan likeledes kreve at Nortura kjøper KLFs aksjer (put opsjon). Denne rett for hver av Partene er i Avtalen også benevnt "Opsjon".

Ovenstående bestemmelse om utøvelse av Opsjon gjelder ubetinget så lenge Oppdragsavtalen er gyldig eller Selskapet gjennom annen avtale eller på annen måte utfører tjenester for Nortura med bakgrunn i at Nortura er markedsregulator eller på annen måte har oppdrag fra Landbruksmyndighetene og/eller Omsetningsrådet.

Utbytte skal ikke utdeles fra overskudd som stammer fra omsetningsavgiftsmidler eller andre offentlige tilskudd, slik som blant annet forskningsmidler.

Norturas fremstilling av oppdragsavtalen

Oppdragsavtalen beskriver hvordan Nortura skal kjøpe definerte tjenester fra Animalia AS.

Sentrale punkter i henhold til Nortura er:

Oppdragsavtalen gjelder bare tjenester som finansieres av omsetningsavgiftsmidler og omfatter ikke de deler av Animalias AS' virksomhet som finansieres gjennom

brukeravgifter, forskningsmidler mv. Utfra avtalen skal Nortura bare være pliktig til kjøp av tjenester under Oppdragsavtalen i den grad Nortura faktisk mottar omsetningsavgiftsmidler til kjøp av tjenester. Hva omsetningsmidlene skal brukes til fastsettes av Omsetningsrådet, som derved også vil være premissgiver både for hvilke tjenester Animalia AS skal utføre i medhold av Oppdragsavtalen og omfanget av disse.

Det er laget en prosedyre mellom Nortura og Animalia før oppstart av budsjettprosess i Animalia AS for neste års tjenestekjøp innen markedsregulerte områder.

Betaling for de tjenestene Animalia AS yter under Oppdragsavtalen skal skje i form av viderebetaling av de terminbetalinger Nortura mottar fra Omsetningsrådet.

Nortura kan si opp Oppdragsavtalen med 2 års varsel. Dersom avtalen sies opp mens Nortura fortsatt er markedsregulator har Nortura rett og plikt til å overta de av Animalia AS' aktiviteter som er knyttet til slik markedsregulering. En slik overtakelse skal skje til bokførte verdier.

Juridiske vurderinger

Juridiske problemsstillinger knyttet til utskilling av Animalia til et eget selskap ble utredet allerede for Statens Landbruksforvaltning av BDO Advokater AS i et notat av 17. april 2012, se vedlegg 9.

Landbruksdirektoratet har mottatt to juridiske vurderinger fra Nortura, gjort av henholdsvis Kvale advokatfirma DA og av advokatfirmaet Haavind AS på oppdrag av styringsgruppen for utskilling av Animalia og OEK/matprat.

Kvale advokatfirma DA har vurdert selskapsetableringen i lys av konkurranseloven § 10, og om det er meldeplikt for etableringen etter konkurranseloven § 16, vedlegg 10. Kvale viser til vurderingen av enigheten mellom Nortura og KLF av 16. august 2016 som Konkurransetilsynet gjorde for Nærings- og fiskeridepartementet, vedlegg 11. I vurderingen, datert 4. oktober 2016, mente tilsynet at et samarbeid om markedsreguleringen ville kunne være i strid med konkurranselovens bestemmelser. Kvale skriver i sitt notat at uttalelsen fra Konkurransetilsynet ikke er relevant for Animalia.

Forhold som angår avgifts- og anskaffelsesregelverket er vurdert i et notat av 22. november av advokatfirmaet Haavind, se vedlegg 12. Konklusjonen vedrørende anskaffelsesregelverket er at et utskilt Animalia AS neppe omfattes av anskaffelsesregelverket. For bruk av omsetningsavgiftsmidler konkluderes det ikke med tanke på merverdiavgiftsplikt, men det vises til at det anses som en fordel dersom midlene går gjennom markedsregulator Nortura, slik også de foreslåtte avtalene legger opp til.

Ansattes rettigheter

Nortura skriver at de ansatte har deltatt tett i arbeidet med utforming av det juridiske regelverket for etableringen av Animalia AS. De ansatte skal ha formelle drøftinger som følge av at utskillelsen av Animalia til et eget aksjeselskap vil innebære en virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljølovens forstand. Ansatte i avdeling Animalia er i dag ansatte i Nortura SA og blir etter fisjonen ansatte i Animalia AS.

Landbruksdirektoratets vurdering

Konkurranserettslige vurderinger

Landbruksdirektoratet har ingen kommentar til vurderingene som er utført av advokatkontoret Kvale og av Konkurransetilsynet.

Vi vil likevel bemerke ett av premissene i Kvales vurdering, at Animalia ikke håndterer konkurransesensitiv informasjon. Selv om Animalia i dag håndterer konkurransesensitiv informasjon, vurderer Landbruksdirektoratet Kvales notat slik at dette ikke har vært et avgjørende premiss i Kvales vurdering. Vi tar likevel et forbehold om at Kvale sitter på tilstrekkelig kunnskap for å kunne foreta en fullstendig vurdering av de gitte problemstillingene. Landbruksdirektoratet ba Nortura om en avklaring samt en tilbakemelding på hvordan Animalias håndtering av konkurransesensitiv informasjon gjøres.

Tilbakemeldingen fra Nortura var som følger: «Vi er meget bevisste på at det ikke skal utveksles konkurransesensitiv informasjon ved etableringen av Animalia AS eller ved driften av selskapet. I den grad Animalia AS mottar sensitiv informasjon skal denne ikke deles med andre aktører, og det felles eierskap mellom Nortura og de private kjøtt- og eggvirksomhetene skal ikke utgjøre noen møteplass for utveksling av informasjon. Dette sikres gjennom styreinstruks og spesielt anvendelse av standarder som praktiseres i Food Europe og NHO, og som er kvalitetssikret av konkurranserettsadvokater.»

Landbruksdirektoratet kan ikke se at styreinstruksen er relevant for hvordan de ansatte håndterer konkurransesensitiv informasjon. Vi har heller ikke fått spesifikk informasjon om hvilke standarder som vil bli benyttet av det nye selskapet. Ettersom Animalia allerede i dag håndterer konkurransesensitiv informasjon, forutsetter vi at det foreligger gode rutiner for dette. Landbruksdirektoratet forutsetter videre i vår vurdering at de problemstillingene som det er vist til her, blir tatt høyde for ved dannelsen av Animalia AS.

Skatt

I BDOs evaluering gjort for SLF i 2012, mente BDO at dersom Animalia skal kunne unngå skattepliktigstatus etter skatteloven § 2-32 som et AS, må det blant annet fremgå av vedtektene at Animalia ikke har erverv til formål. Landbruksdirektoratet ba Nortura den 9. juni om en avklaring på om dette er vurdert.

Tilbakemeldingen fra Nortura, som Landbruksdirektoratet fikk den 13. juni i år, var at «Det er ikke forutsatt at Animalia AS skal være fritatt for skatteplikt i henhold til skattelovens § 2-32. Derimot er det et poeng at omorganiseringen – altså overføringen av Animalias virksomhet fra Nortura til Animalia AS – ikke utløser skatteplikt.»

Nortura har senere presisert at det i prinsippet er vanlig skatteplikt for Animalias virksomhet. Ettersom det i praksis ikke vil bli overskudd av omsetningsmidlene ved at underforbruk av midlene som er bevilget av Omsetningsrådet, og at midlene enten overføres til neste budsjettår eller tilbakeføres til fondet, er dette derfor etter vår vurdering en lite relevant problemstilling.

Utbetalingsrutinen – bør alle utbetalinger til Animalia gjøres via Nortura?

I avtaleutkastene forutsettes det at all betaling av omsetningsavgiftsmidler til Animalia fortsatt skal gå direkte til Nortura etter at Animalia skilles ut til et AS. Spørsmålet om merverdiavgift er som nevnt over vurdert av advokatfirmaet Haavind AS på oppdrag av

styringsgruppen for utskilling av Animalia og OEK/matprat, se vedlegg 12.

Nortura skriver i e-post av 13. juni 2017 at «Nortura får omsetningsavgiftsmidlene overført til seg uten mva. Nortura kjøper tjenester fra Animalia AS under oppdragsavtalen og betaler mva og får fradrag for denne mva i sitt mva-regnskap.»

Et annet spørsmål er om omsetningsavgiftsmidlene fortsatt bør gå gjennom Nortura for saker som gjelder hvitt kjøtt? Landbruksdirektoratet mener det er relevant å vurdere dette, ettersom føringer i økonomireglementet tilsier at det er tilskuddsmottaker som selv skal motta penger og være ansvarlig for bruken av midlene de mottar. Nortura er ikke markedsregulator for hvitt kjøtt. I notatet fra Haavind vises det til at man kan benytte samme modell som for Tine og omsetningsavgiftsmidler som er bevilget til melk.no. For opplysningskontoret for melk utbetales alle midlene via Tine.

Forskjellen mellom Tine og Nortura er at Tine er markedsregulator for melk og omsetningsavgiftsmidler for melk utbetales fra kun ett fond. For Norturas del er det mer komplisert ettersom Animalias bevilgninger kommer fra flere forskjellige fond, og der Nortura ikke er markedsregulator for alle varegruppene. Den enkleste løsningen å forvalte er at alle midler utbetales på samme måte, her vil det være via Nortura. Økonomireglementet legger derimot opp til at det er tilskuddsmottaker selv som skal motta utbetalingen. Spørsmålet blir så hvordan man best kan ta hensyn til både merverdiavgiftsproblematikk, økonomireglementet, ansvarliggjøring av tilskuddsmottaker samt enklest mulig forvaltning med samme løsning.

Dersom utbetaling for faglige tiltak for hvitt kjøtt skal gjøres via Nortura, bør dette i så fall komme tydeligere fram av oppdragsavtalen mellom Animalia og Nortura. Hvem som er ansvarlig for midlene, og hvem som regnes som tilskuddsmottaker bør også klargjøres i avtalene mellom partene. Slik vi forstår forslaget vil noen midler betales til Nortura som kjøper av faglige tiltak over oppdragsavtalen og noen midler går til Animalia AS, men utbetales til Animalia via Nortura, selv om Nortura ikke er markedsregulator. Til slutt er det noen midler som bevilges til kvalitets- og avlsfremmende tiltak, utbetalt av Animalia, men innenfor Norturas markedsregulatorrolle.

Hvem som er ansvarlig tilskuddsmottaker bør muligens defineres tydeligere i avtalene. Dersom Nortura er ansvarlig for bruken av omsetningsavgiftsmidlene, dersom slutt-mottaker av midlene ikke benytter midlene til de forutsatte formålene, er omsetningsmidlene i prinsippet sikret. Dette kan skrives i vedtaket som etterprøvbare forutsetninger når pengene bevilges, men det vil likevel være en utfordring med tanke på kontroll når det er opp til tre ledd pengene skal utbetales fra.

Vil fisjonen, med den avstanden dette vil skape mellom markedsregulator og Animalia, innebære et økt behov for å sikre midlene som gis over omsetningsavgiften?

Nortura vil, slik oppdragsavtalen og aksjonæravtalen er utformet, fortsatt ha stor innflytelse over driften av Animalia AS, også dersom det skulle bli uenighet. Dette mener Landbruksdirektoratet vil kunne være positivt med tanke på sikring av omsetningsmidlene.

Spørsmålet blir så om Animalia AS er godt nok sikret dersom det skulle oppstå uenighet. Aksjonæravtalen har formulerte uværstbestemmelser som regulerer forholdet mellom Nortura og KLF, herunder bestemmelser om put opsjon og call opsjon. Oppdragsavtalen derimot, avtalen mellom Nortura og Animalia, sikrer ikke Animalia dersom Nortura skulle velge å ikke benytte Animalias tjenester. Vi viser her til siste avsnitt i punkt 7.1 i aksjonæravtalen sammenliknet med punkt 10 i oppdragsavtalen.

Landbruksdirektoratet ba Nortura om å avklare hva som menes med «saklig grunn» for

muligheten Nortura har til å omdisponere aktiviteter i oppdragsavtalen gjennom året vedrørende aktivitet finansiert av omsetningsavgiftsmidler hos Animalia, jf. punkt 8 andre avsnitt.

Nortura svarte følgende den 13. juni 2017:

«Saklig grunn» er en rettslig standard, som er knyttet til at Nortura som markedsregulator er pliktig til å sørge for at omsetningsavgiftsmidlene utnyttes mest mulig riktig. Dette innebærer også en plikt til å gjøre endringer dersom situasjonen tilsier det. Saklig grunn vil spesielt foreligge dersom behov for endringer er forankret i Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet forstår Norturas svar dithet at dersom det er endringer forankret i Omsetningsrådet, ikke Landbruksdirektoratet, som er ment i siste setning i avsnittet over.

Landbruksdirektoratet ba om en avklaring på denne bestemmelsen i oppdragsavtalen fordi formuleringen om at midlene utnyttes «mest mulig riktig», kunne gi Nortura myndighet til å beslutte omdisponering av midler utover det som Omsetningsrådet har fattet vedtak om.

Med Norturas tilbakemelding vurderer Landbruksdirektoratet bestemmelsen som avklart og som en hensiktsmessig del av Norturas rolle som markedsregulator.

Til slutt vil vi nevne at valg av selskapsform ble evaluert i notatet fra BDO av 17. april 2012, og det fremgår her at selskapsformen AS er den sikreste med tanke på kontroll og styring av omsetningsbasert virksomhet.

Norturas oppsigelsesadgang i oppdragsavtalen med Animalia

Etter oppdragsavtalen kan Nortura si opp oppdragsavtalen med Animalia uten at det kreves en begrunnelse fra Nortura. Spørsmål om dette ble stilt til Nortura, og de svarte dette i e-post av 13. juni 2017: «Slik Avtalen er strukturert er det Nortura som får midlene, og Nortura er da avhengig av Animalia AS for å få utført de pålagte oppgaver. Norturas oppsigelsesmulighet er en sikkerhetsventil for at Nortura skal være sikker på at de pålagte oppgaver utføres på en tilfredsstillende måte. Som det fremkommer i avtalens punkt 10, siste avsnitt, må Nortura ved en oppsigelse overta den del av Animalia AS' virksomhet som er knyttet opp til fortsatt markedsregulering.»

Ved en eventuell slik oppsigelse vil den resterende delen av Animalias virksomhet fortsatt driftes av et eget selskap som eies av Nortura og KLF, mens den delen av Animalias virksomhet som omfattes av varegrupper som Nortura er markedsregulator for, overføres til Nortura. Etter Landbruksdirektoratets vurdering er det en mulighet for at denne bestemmelsen ikke sikrer bruken av omsetningsmidlene på en god måte. Et splittet/ redusert fagmiljø i Animalia vil kunne ramme omsetningsfinansierte tiltak i fjørfesektoren. Det kan stilles spørsmål ved om en slik ubetinget oppsigelsesadgang for Nortura bør fjernes fra oppdragsavtalen.

Konsekvenser for Omsetningsrådets regelverk

Nortura har i oppdragsavtalen mellom Nortura og Animalia AS lagt opp til at Animalia AS overtar rollen som Bransjestyret i dag har som søker av omsetningsavgiftsmidler for faglige tiltak vedrørende hvitt kjøtt. Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 3 bør oppdateres ved etableringen av Animalia AS ettersom Fagsenteret for fjørfe (FFF) ikke lenger eksisterer.

Landbruksdirektoratet er enig i Norturas vurdering i at Animalia AS bør overta rollen som er gitt FFF i retningslinjene § 3 når det gjelder søknader til Omsetningsrådet,

budsjett- og regnskapsrapportering for faglige tiltak for fjørfekjøtt.

Nortura har gitt uttrykk for at alle utbetalinger, også utbetalinger av omsetningsavgiftsmidler for hvitt kjøtt, midler som går til formål utenom Norturas markedsregulatorrolle, etter en utskilling av Animalia fortsatt skal gjøres via Nortura. Hvem som er definert som mottaker av tilskuddsmidlene, er ikke uttrykkelig regulert i retningslinjene per i dag.

Det kan reises spørsmål ved hvor skillet bør gå mellom hva som skal utbetales til Animalia over omsetningsmidlene og hva som bør finansieres av industrien selv. Dette er en problemstilling som ble berørt i et vedlegg til ovennevnte rapport fra 2012, og problemstillingen bør tas med i videre prosess ved gjennomgang av retningslinjene.

Etter vår vurdering kan Animalia utskilles som et eget selskap uavhengig av denne kommende regelverksgjennomgangen.

Konklusjon

Landbruksdirektoratet stiller seg positiv til en utskilling av Animalia fra Nortura som foreslått, til et AS som eies av Nortura og KLF.

Vi mener likevel at det fortsatt er en del uavklarte problemstillinger som det bør jobbes videre med. Landbruksdirektoratet mener at avtalene mellom partene bør gjennomgås og at de ovennevnte problemstillingene vurderes. Det er spesielt viktig at det kommer tydelig fram hvem som har ansvar for at bruken av omsetningsmidlene skjer i henhold til vedtak, forutsetninger og regelverk.

Saksnr.: 043/17	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2017	Tittel: Omsetningsrådet - endret representasjon fra Norske Felleskjøp SA	Saksnr.: 16/23450-16

Beskrivelse

I brev av 16.06.2017 har Landbruks- og matdepartementet gjort endringer i Omsetningsrådets representasjon.

Landbruks- og matdepartementet har oppnevnt Harald Lein som nytt varamedlem fra Norske Felleskjøp SA.

Funksjonstiden er f.o.m. 15.06.2017 t.o.m. 31.12.2017.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 2.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra LMD

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Endringen i Omsetningsrådets sammensetning fra 15.06.2017 tas til orientering.